

ΜΕ ΘΕΑ ΤΗ ΓΗ ...

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
ΓΙΑ ΤΟΥΣ...

εκπαιδευτικούς, μαθητές,

πολίτες του κόσμου, πολίτες του αύριο...

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ
2005

ΜΕ ΘΕΑ ΤΗ ΓΗ ...

ΤΟΥ ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΥ

YANN ARTHUS-BERTRAND

Πλατεία Ελευθερίας
Οδοί Λήδρας και Ονασαγόρου
ΛΕΥΚΩΣΙΑ-ΚΥΠΡΟΣ

16/9-20/11/2005

www.yannarthusbertrand.org
www.earthfromabovecyprus.com

Βιβλιογραφική αναφορά: Ζαχαρίου, Α. (2005). *Με θέα τη Γη: Εκπαιδευτικό υλικό για τους εκπαιδευτικούς, μαθητές, πολίτες του κόσμου, πολίτες του αύριο*. Λευκωσία:ΥΤΠΠ/ΠΙ

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η περιβαλλοντική υποβάθμιση του πλανήτη σε συνδυασμό με την παγκοσμιοποίηση και τον οικουμενικό χαρακτήρα των περιβαλλοντικών προβλημάτων, καθιστούν όσο ποτέ άλλοτε, επιβεβλημένη την ανάγκη της διαμόρφωσης πολιτών με περιβαλλοντική παιδεία. Πολιτών οι οποίοι θα μεταβούν από το στάδιο της περιβαλλοντικής ενημέρωσης και πληροφόρησης στο στάδιο της ανάληψης προσωπικής ευθύνης, αλλά και ενασχόλησης με τα περιβαλλοντικά προβλήματα, έτσι ώστε να συμβάλλουν μέσα από τη δική τους συμμετοχή και δράση, στην αντιμετώπιση τόσο των περιβαλλοντικών ζητημάτων, όσο και στη διαμόρφωση βιώσιμων κοινωνιών.

Οι ολοένα και περισσότερες πρωτοβουλίες που αναπτύσσονται παγκόσμια για την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση, εκπαίδευση και κινητοποίηση των πολιτών, φανερώνουν ότι ο πλανήτης Γη βρίσκεται σε κρίσιμη καμπή. Η αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών ζητημάτων, σε πρώτο στάδιο, υπό το πρίσμα της προσωπικής ευθύνης και ακολούθως της συμμετοχικής δράσης των πολιτών, αποτελεί τη μοναδική, ίσως ελπίδα της ανθρωπότητας, για διέξοδο από το σημερινό περιβαλλοντικό αδιέξοδο.

Η φωτογραφική έκθεση με «Η ΓΗ ΑΠΟ ΨΗΛΑ» αποτελεί τμήμα των διαφόρων περιβαλλοντικών δράσεων που αναπτύσσονται διεθνώς. Αποτελεί μια μοναδική ευκαιρία για τους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές, τους πολίτες να γνωρίσουν, τόσο την ομορφιά του πλανήτη Γη, όσο και την ασχήμια που οι ανθρώπινες δραστηριότητες προκαλούν σ' αυτόν. Μέσα από τη φωτογραφική «ματιά» του Yann Arthus Bertrand, απεικονίζονται και αποτυπώνονται τα μεγάλα προβλήματα της ανθρωπότητας. Η αστικοποίηση, ο υπερπληθυσμός, η ανισότητα, η φτώχεια, η προσφυγιά και οι πόλεμοι, η ερημοποίηση, η εξάντληση των φυσικών πόρων, αποτελούν μέρος των αλυσιδωτών προβλημάτων, που οι πολίτες του κόσμου έχουν την ευκαιρία να δουν, μέσα από τη φωτογραφική αυτή περιδιάβαση. Πέρα όμως από την ανησυχία για τον πλανήτη μας, η συγκεκριμένη φωτογραφική έκθεση αποτελεί μια «οπτική διακήρυξη» για το δικαίωμα όλων να ζουν σε συνθήκες βιωσιμότητας στον πλανήτη Γη. Είναι μια «μάχιμη», «ενεργητική» έκθεση, αφού επιδιώκει να παρακινήσει, να ξεσηκώσει, να αφυπνίσει συνειδήσεις. Να δώσει το μήνυμα στον κάθε πολίτη ξεχωριστά, ότι είναι στο χέρι του καθενός η αποκατάσταση της σχέσης ανθρώπου-περιβάλλοντος. Μέσα από αυτήν επιδιώκεται, να προβληματισθούν οι πολίτες του κόσμου και να συνειδητοποιήσουν ότι κανένα νομοθετικό μέτρο για την προστασία του πλανήτη δεν μπορεί να είναι αποτελεσματικό εάν δεν υπάρξει παράλληλα αλλαγή στάσεων και συμπεριφορών συμβατών με τις βασικές αρχές της Αειφόρου Ανάπτυξης.

Με αφορμή την έκθεση αυτή, έχει ετοιμασθεί το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό υλικό με τον ομώνυμο τίτλο «Με Θέα τη Γη». Το υλικό αυτό περιλαμβάνει δεκαπέντε βιωματικές-εκπαιδευτικές δραστηριότητες, οι θεματικές των οποίων προκύπτουν από τα προβλήματα που προσεγγίζονται μέσα από το φωτογραφικό υλικό της έκθεσης.

Η ιδιαιτερότητα του υλικού αυτού στηρίζεται στη δυναμική προσέγγιση που υιοθετεί σε σχέση με τη μελέτη και εξέταση των περιβαλλοντικών ζητημάτων. Ο σχεδιασμός και η οργάνωσή του στηρίζεται στις βασικές αρχές της τοπικής δράσης και ενεργοποίησης, της ισότιμης συμμετοχής του συνόλου των πολιτών σε ζητήματα που σχετίζονται με το δικαίωμα τους να ζουν σε δικαιότερες και βιώσιμες κοινωνίες. Επιπλέον, το υλικό αυτό δίνει τη δυνατότητα στον εκπαιδευτικό να καθιερώνει μαζί με τους μαθητές του ένα νέο είδος επικοινωνίας ανάμεσα στο σχολείο-την κοινότητα και τους τοπικούς πληθυσμούς. Μια επικοινωνία που θα στηρίζεται στην κοινή προσπάθεια για διαμόρφωση τοπικά βιώσιμων κοινοτήτων.

Οι δραστηριότητες αυτές προσβλέπουν στον ενεργό πολίτη, γι' αυτό και είναι δυνατό να εφαρμοσθούν προσαρμοζόμενες στις ανάγκες και στις ιδιαιτερότητες της κάθε σχολικής μονάδας. Με αφετηρία την παγκοσμιότητα των περιβαλλοντικών προβλημάτων μεταφέρονται σε εθνικό και τοπικό επίπεδο, προσδοκώντας με αυτό τον τρόπο, να δοθεί το μήνυμα μέσα από αυτές ότι τα περιβαλλοντικά προβλήματα «όσο μακριά μας είναι, άλλο τόσο είναι και κοντά μας».

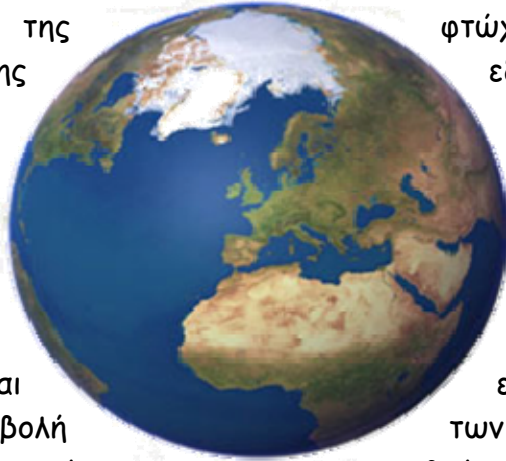
Η επιβίωση του πλανήτη και κατ' επέκταση η δική μας επιβίωση εξαρτάται από όλους μας. Στο χέρι μας είναι να διαμορφώσουμε συνθήκες που θα μας κάνουν να ατενίζουμε με αισιοδοξία τον πλανήτη που θα κληρονομήσουμε στα παιδιά μας.

Δρ Κυριάκος Πιλλάς
Διευθυντής Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ ...

Η γη μας, μια μικρή σφαίρα στην απεραντοσύνη, αποτυπώνεται μέσα από ένα φωτογραφικό οδοιπορικό-μαρτυρία για την κατάσταση του πλανήτη. Η οικολογική κρίση και τα καθημερινά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο πολίτης εξαιτίας της περιβαλλοντικής υποβάθμισης απεικονίζονται παράλληλα με την ομορφιά της γης και τις δράσεις που αναπτύσσονται παγκόσμια, ώστε, ως πολίτες του κόσμου, να είμαστε μέρος όχι του προβλήματος, αλλά των λύσεων που θα μας οδηγήσουν σε ισορροπία και αρμονία με το περιβάλλον μας.

Μέσα από το φωτογραφικό αυτό ταξίδι παρουσιάζονται οι δύο όψεις του πλανήτη γη. Ο προβληματισμός, η ανησυχία και ο σκεπτικισμός εκφράζεται με τη φωτογραφική απεικόνιση της περιβαλλοντικής υποβάθμισης του πλανήτη, ως αποτέλεσμα του υπερπληθυσμού, της αστικοποίησης, της φτώχειας και της ανισότητας, της εξάντλησης των φυσικών πόρων, της ερημοποίησης. Παράλληλα και σε αντιδιαστολή με τα πιο πάνω προβάλλεται μέσα από τη φωτογραφική «ματιά» το μεγαλείο της μητέρας γης κατά τρόπο γενναιόδωρο και εκθαμβωτικό. Η παράλληλη προβολή των δύο αντιφατικών πτυχών του πλανήτη, αποβλέπει στην ανάδειξη της δικής μας ευθύνης, όχι μόνο για την κατάσταση στην οποία έχει περιέλθει ο πλανήτης εξαιτίας των δικών μας επιλογών και αποφάσεων, αλλά και στην κινητοποίησή μας σε προσωπικό και συλλογική επίπεδο για την αντιμετώπιση της περιβαλλοντικής κρίσης.

Το μέλλον της Γης και της ανθρωπότητας κρίνεται από τη δική μας στάση... στο χέρι μας είναι να δράσουμε για τον πλανήτη. Η Αειφόρος Ανάπτυξη που συνήθως προβάλλεται ως η δική μας ευθύνη να κληροδοτήσουμε στις μελλοντικές γενεές έναν πλανήτη στον οποίο θα μπορούν να ζήσουν σε συνθήκες ειρήνης, ασφάλειας και σε αρμονία και ισορροπία με το περιβάλλον, δεν είναι τίποτα άλλο παρά η δική μας ευθύνη να ενεργήσουμε ως υπεύθυνοι πολίτες για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής μας στον πλανήτη. Ως ενεργά υπεύθυνοι πολίτες τόσο του δικού μας τόπου, όσο και του οικουμενικού χωριού που λέγεται Γη, έχουμε χρέος και καθήκον να υιοθετήσουμε και να εφαρμόσουμε συμπεριφορές φιλικές προς το περιβάλλον, που θα επιτρέπουν τόσο σε εμάς όσο και στους απογόνους μας να ατενίζουμε με αισιοδοξία το

μέλλον. Μέσα από τη φωτογραφική περιδιάβαση του Yann Arthus-Bertrand στον πλανήτη, έχουμε τη δυνατότητα να δούμε τις δράσεις και τις ενέργειες που οι πολίτες, αλλά και τα κράτη έχουν εφαρμόσει, στα πλαίσια μιας καθολικής κινητοποίησης, για διαμόρφωση βιώσιμων κοινωνιών.

Στα πλαίσια του φωτογραφικού αυτού ντοκουμέντου εντάσσονται και οι πιο κάτω δραστηριότητες, οι οποίες έχουν ετοιμασθεί με κύρια επιδίωξη να προβληματίσουν, να ευαισθητοποιήσουν και να κινητοποιήσουν μικρούς και μεγάλους, για ανάληψη πρωτοβουλιών και ενεργειών οι οποίες μπορούν να συμβάλουν τόσο στην επιβίωση του πλανήτη όσο και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Οι δραστηριότητες αυτές αποτελούν απλά κάποιες ενδεικτικές ιδέες οι οποίες μπορούν να βοηθήσουν τόσο στην ενημέρωση και ευαισθητοποίησή μας για τον πλανήτη Γη, όσο και στη δράση η οποία μπορεί να αναληφθεί για την προστασία του. Επιπλέον, μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για παραπέρα εμπάθυνση σε διάφορα περιβαλλοντικά θέματα που προσεγγίζονται μέσα από αυτές, όπως επίσης και να αξιοποιηθούν στο πλαίσιο των τοπικών πρωτοβουλιών που μπορούν να αναπτυχθούν από την κάθε σχολική μονάδα, έχοντας σαν σημείο αναφοράς την υιοθέτηση συμπεριφορών φιλικών προς το περιβάλλον, την εφαρμογή μέτρων και την ανάληψη δράσεων οι οποίες μπορούν να αποτελέσουν την αφετηρία για την επίτευξη τοπικών βιώσιμων κοινοτήτων.

Η πρόκληση είναι μεγάλη και το εγχείρημα δύσκολο. Στο χέρι μας είναι να επανακτήσουμε το χαμένο μας αυτοσεβασμό και να επανακαθορίσουμε σε πλαίσια πιο ορθολογικά τη σχέση μας με το περιβάλλον.

Ας μην ξεχνάμε ότι ο άνθρωπος αποτελεί και αυτός μέρος του περιβάλλοντος... όταν κανείς μάχεται το περιβάλλον, μάχεται τελικά τον άνθρωπο.

Δρ Αραβέλλα Ζαχαρίου
Συντονίστρια Θεμάτων Π.Ε.

Έτσι απλά...

με αφορμή τη φωτογραφική αυτή έκθεση-κραυγή του πλανήτη Γη, έχουν ετοιμασθεί αυτές οι απλές εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Η ποικιλία των θεμάτων που παρουσιάζονται μέσα από αυτή με επίκεντρο τα μεγάλα προβλήματα του πλανήτη, δίνουν σε όλους μας την ευκαιρία, να δούμε, να ενημερωθούμε, να ευαισθητοποιηθούμε, να προβληματισθούμε για την κατάσταση του πλανήτη, κατανοώντας συνάμα ότι τα περιβαλλοντικά προβλήματα δε γνωρίζουν σύνορα, δε γνωρίζουν πατρίδες, δεν έχουν συγκεκριμένους αποδέκτες και δεν αφορούν τους «άλλους».

Η φωτογραφική αυτή έκθεση, του Yann Arthus-Bertrand, αποτελεί μια πολύ καλή, ίσως και μοναδική, ευκαιρία να δούμε την κατάσταση του πλανήτη Γη από ψηλά, συνειδητοποιώντας ότι είναι ώρα να αναλάβουμε σε προσωπικό και συλλογικό επίπεδο την ευθύνη για τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο πλανήτης μας. Εσείς τα παιδιά έχετε κάθε λόγο να απαιτήσετε το δικαίωμα σας να ζήσετε στον πλανήτη Γη σε συνθήκες, ασφάλειας και ειρήνης. Συνθήκες που θα σας δίνουν τη δυνατότητα να ζείτε βιώσιμα σε ισορροπία και αρμονία με τα υπόλοιπα στοιχεία του περιβάλλοντος. Γιατί; ..Είστε οι πολίτες του αύριο, οι πολίτες που θα κληθείτε να αναλάβετε την τύχη αυτού του πλανήτη στα χέρια σας. Γι' αυτό ακριβώς το λόγο πρέπει ως ενεργοί πολίτες, ως πολίτες του αύριο να αναλάβετε δράση για την προστασία του πλανήτη και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής σε αυτόν.

Το φωτογραφικό αυτό υλικό μας δίνει τη δυνατότητα να δούμε τις δύο όψεις του πλανήτη μας. Να δούμε την ομορφιά και τη μοναδικότητά του, παράλληλα με την ανησυχία και την αγωνία για τη συνεχιζόμενη περιβαλλοντική κρίση.

Ας μην ξεχνάμε ότι μια εικόνα...χίλιες λέξεις...

Οι δραστηριότητες αυτές δεν είναι παρά μόνο ένα μικρό ερέθισμα της σκέψης σας και μπορούν να γίνουν στο χώρο της φωτογραφικής έκθεσης. Στόχος τους είναι να σας δώσουν το έναυσμα για να προβληματισθείτε και να εμπεδώσετε μέρος των πολλαπλών απεικονίσεων που οι συγκεκριμένες φωτογραφίες έχουν να σας προσφέρουν. Η συνέχεια μπορεί να δοθεί στην τάξη...Ως ενεργοί πολίτες, ως πολίτες του αύριο μπορείτε, πρέπει, έχετε και καθήκον και δικαίωμα να ενεργοποιηθείτε και να αναλάβετε δράση για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων, που δε σχετίζονται μόνο με την προστασία του πλανήτη, αλλά συνδέονται άμεσα με τη δική μας επιβίωση.

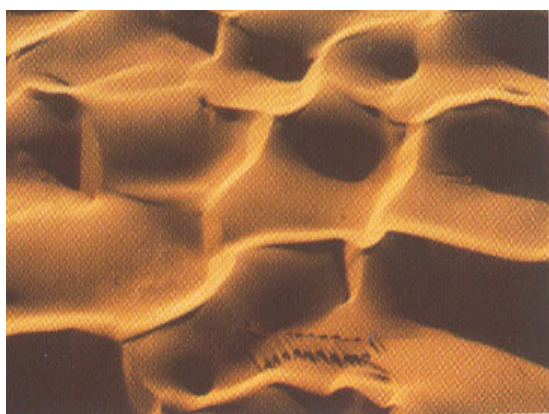
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1

ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΜΙΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ Ο ΠΛΑΝΗΤΗΣ ΓΗ ΕΚΠΕΜΠΕΙ ΜΥΝΗΜΑ... S.O.S."

Στις πιο κάτω φωτογραφίες αποτυπώνονται μερικά από τα μεγάλα προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα ο πλανήτης μας.

A) Παρατηρήστε τις πιο κάτω φωτογραφίες και προσπαθήστε να βρείτε με τους συμμαθητές σας το πρόβλημα που παρουσιάζεται σε κάθε φωτογραφία.

Διαβάστε προσεκτικά τις λεζάντες που συνοδεύουν την κάθε φωτογραφία. Μπορούν να σας βοηθήσουν να βρείτε πιο εύκολα το πρόβλημα που απεικονίζεται σε κάθε φωτογραφία...

ΚΑΡΑΒΑΝΙ ΔΡΟΜΑΔΩΝ ΣΕ ΘΙΝΕΣ ΚΟΝΤΑ ΣΤΟ ΝΟΥΑΚΣΧΟΤΤ, Μαυριτανία
Η Σαχάρα, η μεγαλύτερη έρημος του κόσμου απλώνεται σε 11 χώρες. Η υπερβολική βόσκηση, η συλλογή καυσόξυλων και η επέκταση των καλλιεργήσιμων γαιών εξαφανίζουν σιγά-σιγά τη φυσική βλάστηση διευκολύνουν την πρόοδο της άμμου που απειλεί πόλεις...

ΔΑΣΟΣ ΣΤΗΝ AMAZONIA, Βραζιλία

Η εκμετάλλευση του δάσους του Αμαζονίου συμβολίζει την καταστροφή τόσο της πολιτιστικής όσο και της φυσικής κληρονομιάς, από την επέκταση ενός άδικου και ισοπεδωτικού οικονομικού συστήματος.

ΔΙΑΣΤΑΥΡΩΣΗ ΤΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΩΝ, Λος Άντζελες

Σαράντα εκατομμύρια είναι τα αυτοκίνητα που παράγονται κάθε χρόνο, ενώ στον πλανήτη κυκλοφορούν ήδη 500 εκατομμύρια οχήματα...Το $\frac{1}{4}$ της παγκόσμιας παραγόμενης ενέργειας αναλώνεται στον τομέα των μεταφορών...

Ο ΜΑΡΑΘΩΝΙΟΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ, Η.Π.Α.

Ένα δισεκατομμύριο κάτοικοι πριν από 200 χρόνια, 6 δισεκατομμύρια σήμερα. Εκφράστηκαν φόβοι, κάποτε, ότι ο παγκόσμιος πληθυσμός θα αποκτούσε μια μέρα την πυκνότητα και το πλήθος των μαραθωνοδρόμων, με αποτέλεσμα η ζωή στον πλανήτη να γίνει ουσιαστικά αδύνατη. Η πραγματική πρόκληση των καιρών μας είναι να συνδυάσουμε μια δημογραφική δυναμική με μια πραγματικά αειφόρο ανάπτυξη.

ΔΙΚΤΥΑ ΣΤΟ ΛΙΜΑΝΙ ΤΟΥ AGADIR, Μαρόκο

Από το 1970 η παγκόσμια αλιευτική παραγωγή διπλασιάστηκε φτάνοντας τα 126 εκατομμύρια τόνους το 1999, κυρίως λόγω της θεαματικής αύξησης της ιχθυοκαλλιέργειας. Η αύξηση των αλιευμάτων καταλήγει σήμερα σε μείωση των αλιευτικών πόρων. 11 από τις 15 αλιευτικές ζώνες βρίσκονται σε παρακμή.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2

ΠΟΛΙΤΕΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ...

Διαβάστε με προσοχή τα πιο κάτω αποσπάσματα από την εφημερίδα «ΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ»

ΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΥ ΝΟΙΑΖΕΤΑΙ...

Τυπώνεται σε ανακυκλωμένο χαρτί

Προβληματισμοί των παιδιών για την καταστροφή του πλανήτη...

Α) «...λυπάμαι που οι αναπτυγμένες χώρες σπαταλούν τους ενεργειακούς πόρους της γης και καταναλώνουν πολύ περισσότερα από αυτά που χρειάζονται, τη στιγμή που εγώ και η οικογένεια μου έχουμε περιορίσει τις ανάγκες μας στο ελάχιστο. Αισθάνομαι την ανάγκη να καταγγείλω αυτή την αδικία που γίνεται σε βάρος μας, αφού ο πλούτος της γης δε μοιράζεται δίκαια σε όλους τους κατοίκους της, μιας και τα περιβαλλοντικά προβλήματα του πλανήτη δε γνωρίζουν πατρίδα, δεν έχουν χρώμα και φυλή»

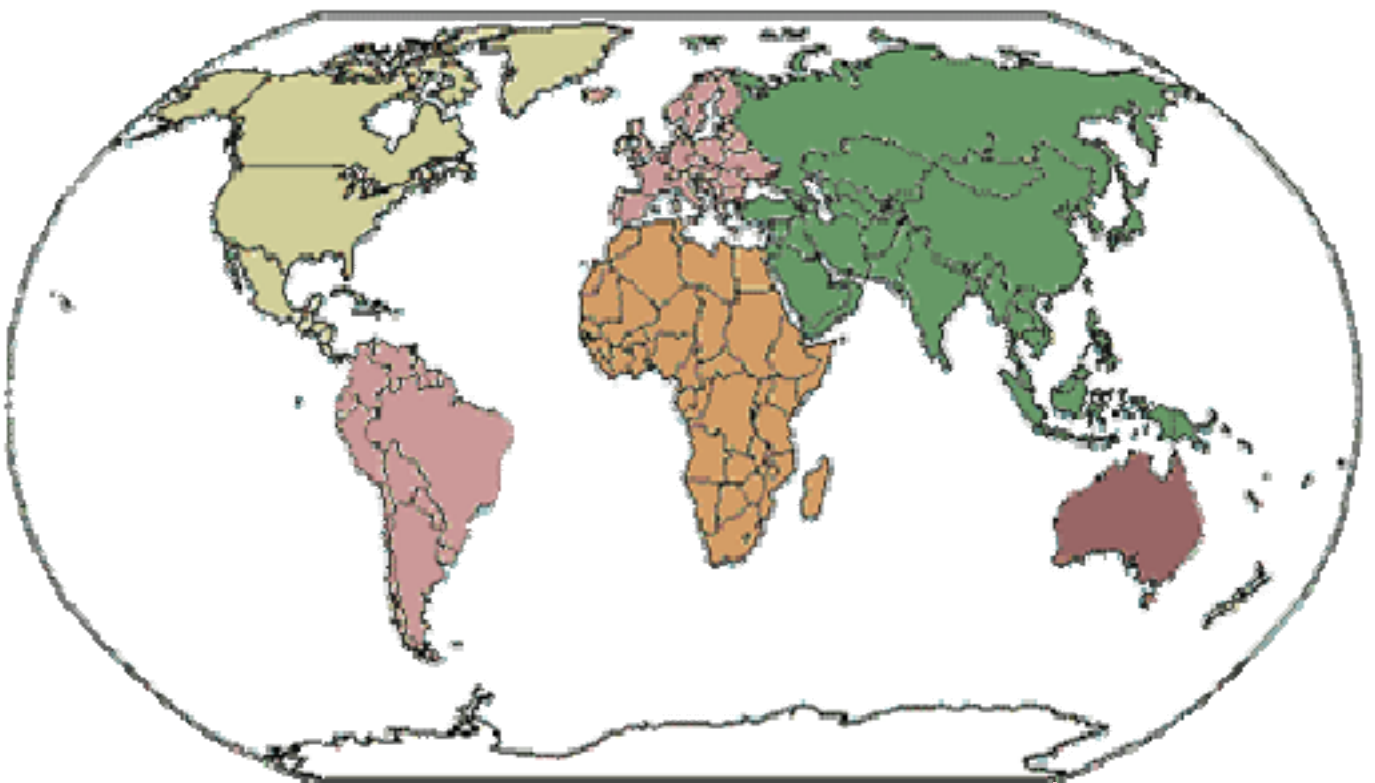
Ρικάρτο, Βραζιλία, ετών 12

Β) «... Έζησα τον τρόμο ενός πολέμου, είδα την πατρίδα μου να καταστρέφεται και εγώ με την οικογένεια μου διωγμένοι βρισκόμαστε πρόσφυγες, μακριά από την πατρίδα μου μαζί με ένα εκατομμύριο συνανθρώπους. Ζούμε σε πρόχειρους καταυλισμούς με το φόβο των επιδημιών από την έλλειψη πόσιμου νερού, και την έλλειψη φαρμάκων. Μου είπαν για το δικαίωμα όλων στη ζωή, για την ομορφιά του πλανήτη μας και τη σημασία της διατήρησής του. Κοιτάζω γύρω μου και το μόνο που βλέπω είναι ερείπια. Η μανία των εξοπλισμών, η απειλή ενός πυρηνικού πολέμου, η εκμετάλλευση των αδυνάτων από τους δυνατούς με γεμίζουν ερωτηματικά...σε τι κόσμο θα ζήσω...»

Μάσσια, Σερβία, ετών 14

- Σημειώστε με την ομάδα σας τέσσερα παγκόσμια προβλήματα στα οποία αναφέρεται η εφημερίδα.

- ...Στη συνέχεια με τη βοήθεια του Παγκόσμιου Άτλαντα, βρείτε και σημειώστε στον πιο κάτω χάρτη τις ηπείρους που αποτελούν τον πλανήτη μας.
- ...Ακολουθώντας και με τη βοήθεια διαφόρων βιβλίων Γεωγραφίας, του διαδικτύου, εφημερίδων, άλλων πηγών ενημέρωσης για το περιβάλλον, γραφικές παραστάσεις, σημειώστε τα μεγάλα περιβαλλοντικά προβλήματα που υπάρχουν σε κάθε ήπειρο και συζητήστε τους λόγους για τους οποίους τα περιβαλλοντικά προβλήματα έχουν παγκόσμιο χαρακτήρα.

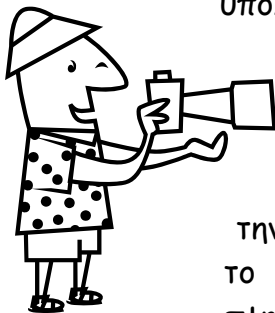

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3

ΜΕ ΤΟ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΦΑΚΟ...

Γίνομαι ...φωτογράφος και εντοπίζω παρόμοια ή άλλα περιβαλλοντικά προβλήματα που υπάρχουν στην κοινότητά μου...

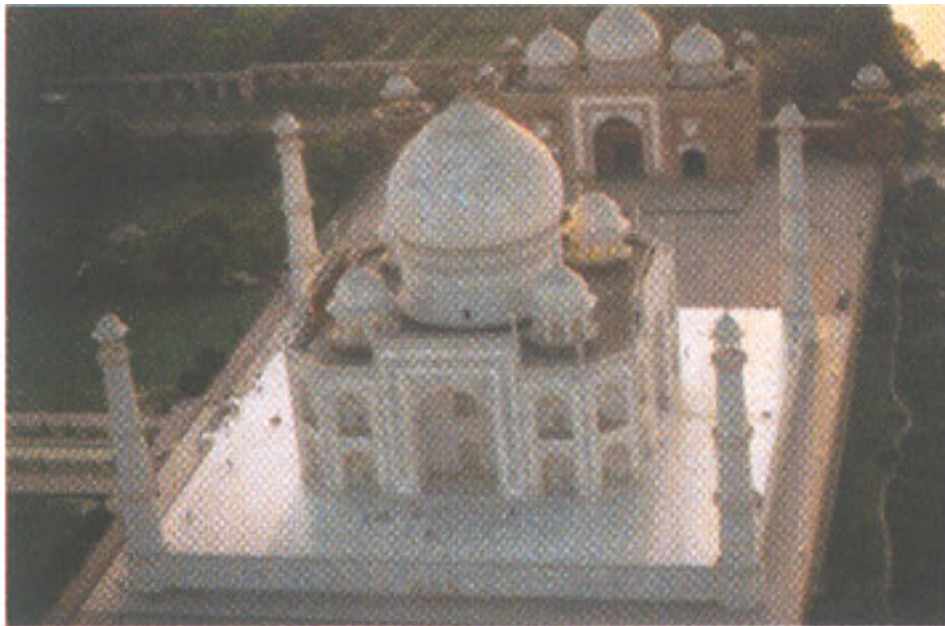
- 1) Επιλέγω τα τρία πιο σημαντικά και τα φωτογραφίζω,
- 2) Χρησιμοποιώ τη φαντασία μου και δίνω ένα χαρακτηριστικό τίτλο σε κάθε φωτογραφία,
- 3) Επιλέγω μία φωτογραφία και... την κάνω άρθρο συνεργαζόμενος με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας μου. Για να γράψω το άρθρο για το περιβαλλοντικό πρόβλημα που αποφάσισα με τους συμμαθητές μου να παρουσιάσω, φροντίζω να συλλέξω τις σχετικές πληροφορίες. Βοήθεια μπορώ να ζητήσω από ειδικούς επιστήμονες, από το Δήμο ή την κοινότητά μου, από δημοσιογράφους που έχουν «καλύψει» το συγκεκριμένο πρόβλημα δημοσιογραφικά ζητώντας πληροφορίες για τα πιο κάτω:

- Πότε εμφανίστηκε το περιβαλλοντικό πρόβλημα;
- Ποιοι ήταν οι λόγοι που συνέβαλαν στην εμφάνισή του;
- Ποια μέτρα λαμβάνονται από την πολιτεία, την τοπική κοινωνία για την αντιμετώπισή του;
- Το πρόβλημα αυτό υπάρχει και σε άλλες χώρες;
- Ποια μέτρα αντιμετώπισής του λαμβάνονται στις υπόλοιπες χώρες;
- Υπάρχουν αριθμητικά στοιχεία τα οποία μπορούν να μας δώσουν την εξέλιξη του προβλήματος;
- Ποιες είναι οι συνέπειες για τον πλανήτη και για τον άνθρωπο από το συγκεκριμένο περιβαλλοντικό πρόβλημα;
- Πώς οι πολίτες μπορούν να συμβάλουν σε προσωπικό επίπεδο για την αντιμετώπισή του;...Καταγράψτε μερικές συμβουλές οι οποίες μπορούν να εφαρμοσθούν εύκολα και πρακτικά από τον καθένα μας...
- Με ποιους τρόπους σε συλλογικό επίπεδο μπορώ να συνεργασθώ με τους πολίτες της κοινότητας μου και το Δήμο για να αντιμετωπισθεί το πρόβλημα πιο αποτελεσματικά;
- Μπορώ να επισκεφθώ εφημερίδες και να ερευνήσω στα αρχεία τους για να δω πώς καλύφθηκε το θέμα δημοσιογραφικά, να δω τους τίτλους που χρησιμοποιήθηκαν για το θέμα αυτό και να πάρω ιδέες...

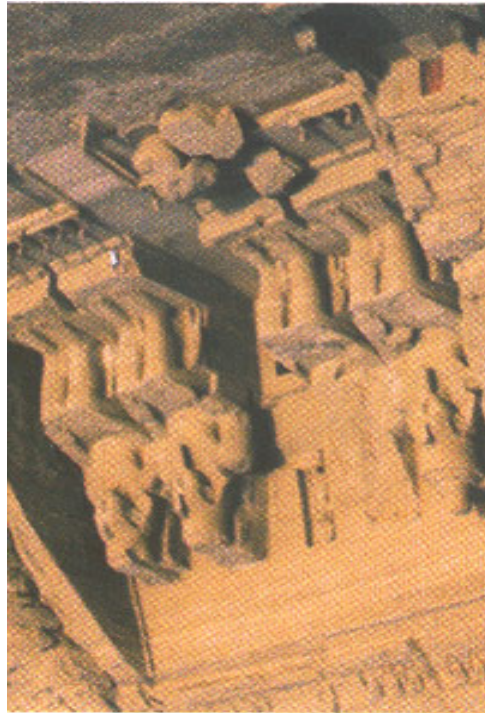
**ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΩ ΔΡΑΣΗ... ΓΙΝΟΜΑΙ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ
ΠΟΛΙΤΗΣ...ΓΙΑΤΙ ΕΜΕΝΑ ΜΕ ΝΟΙΑΖΕΙ!!!
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4**

**...ΟΤΑΝ Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ
ΑΠΕΙΛΕΙΤΑΙ...ΤΙ ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ...**

Το ΤΑJ ΜΑΗΑL στην ΑGΡΑ, Ινδία

Χτισμένο μεταξύ του 1632 και του 1653 από το Μογγόλο αυτοκράτορα Shah Jahan, το Taj Mahal ήταν αφιερωμένο στη σύζυγό του Mumtaz Mahal («την εκλεκτή του παλατιού»). Έχει ύψος 74 μέτρα και είναι έργο 30 αρχιτεκτόνων και 20.000 εργατών. Το λευκό μαρμάρινο μαυσωλείο, είναι διακοσμημένο με λεπτοδουλεμένα γλυπτά, με εδάφια του κορανίου και ημιπολύτιμους λίθους. Έχει χαρακτηριστεί σαν Μνημείο της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς από την Unesco το 1983. Το κτίσμα αυτό έχει αρχίσει να αλλοιώνεται από τη βιομηχανική ρύπανση. Μάλιστα το 1993, 212 εργοστάσια στην Agra έκλεισαν προκειμένου να διατηρηθεί η λευκότητά του, σύμβολο ψυχικής αγνότητας κατά τη μουσουλμανική θρησκεία.

Ναός στο ABOU-SIMBEL, κοιλάδα του Νείλου, Αίγυπτος

Ο αρχαιολογικός χώρος του Αβου-Σίμβελ περιλαμβάνει δύο μνημειώδεις ναούς από κόκκινη αμμόπετρα, που κτίστηκαν την εποχή της Βασιλείας του Ραμσή Β' (1301-1235 π.χ.). Στην πρόσοψη του μεγαλύτερου ναού που είναι στραμμένη προς την ανατολή, υψώνονται 4 αγάλματα του Φαραώ, ύψους 20 μέτρων το καθένα και βάρους 1200 τόνων. Το κεφάλι ενός από αυτούς τους κολοσσούς βρίσκεται πεσμένο στα πόδια του αγάλματος, ριγμένο από ένα σεισμό που σημειώθηκε πριν από 3.000 και πλέον χρόνια. Όταν το 1954 αποφασίστηκε να κατασκευασθεί στο Νείλο το μεγάλο φράγμα του Ασσουάν, ο αρχαιολογικός χώρος, κινδύνευσε να βρεθεί κάτω από τα νερά της λίμνης. Τότε, 50 χώρες παρακινήμενες από την επιθυμία να συνδυσθούν οι αναγκαιότητες της ανάπτυξης με το σεβασμό προς την ιστορική κληρονομιά, κινητοποιήθηκαν με προτροπή της Unesco, για την επίτευξη ενός titάνιου έργου. Αρχίζοντας το 1963, 900 εργάτες εργάσθηκαν για 4,5 χρόνια, προκειμένου να τεμαχισθούν αυτοί οι ναοί σε περισσότερα από 1000 κομμάτια και να ανασυντεθούν ολόιδιοι 60 μέτρα πιο ψηλά, σε ένα τεχνητό βράχο που υποστηρίζεται από ένα θόλο από μπετόν. Ο χώρος του Αβου-Σίμβελ, όπως και άλλοι 721 ανά τον κόσμο, περιλαμβάνεται από το 1979 στα Μνημεία της Παγκόσμιας Φυσικής και Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Unesco.

Τα πιο πάνω μνημεία αποτελούν χαρακτηριστικές περιπτώσεις Μνημείων της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς τα οποία απειλούνται από τις ανθρώπινες δραστηριότητες στο περιβάλλον. Πέρα όμως από την απειλή...υπάρχει και η κινητοποίηση και η δράση για τη διάσωση και την προστασία τους...Η Αειφόρος Ανάπτυξη αποτελεί το σημείο για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς του πλανήτη...

Αφού διαβάσω προσεκτικά τα παραπάνω αναλαμβάνω ενεργό ρόλο...

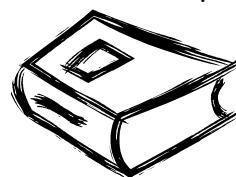
- 1) Γνωρίστε την πολιτιστική κληρονομιά του τόπου μας και καταγράψτε τα μνημεία του τόπου μας που ανήκουν στην Παγκόσμια Πολιτιστική Κληρονομιά. Μπορείτε στην προσπάθεια σας αυτή να ζητήσετε τη βοήθεια αρμόδιων φορέων, υπηρεσιών και ειδικών που ασχολούνται με την προστασία και τη διατήρηση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Τέτοιες υπηρεσίες μπορεί να είναι το Τμήμα Αρχαιοτήτων, ειδικοί επιστήμονες που ασχολούνται με την προστασία των μνημείων του τόπου μας, η Υπηρεσία Περιβάλλοντος, ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού. Οργανώστε διάφορες συναντήσεις με εκπροσώπους των πιο πάνω φορέων για να συγκεντρώσετε όσο το δυνατόν περισσότερα

στοιχεία για την πολιτιστική κληρονομιά του τόπου μας και τους κινδύνους που την απειλούν. Μπορείτε να επικεντρωθείτε σε Μνημεία Πολιτιστικής Κληρονομιάς που βρίσκονται στην πόλη σας ή στην κοινότητά σας και να μελετήσετε ένα από αυτά.

Η συζήτηση μπορεί να περιστραφεί στα πιο κάτω θέματα:

- 2) Μνημεία του τόπου μας που έχουν χαρακτηριστεί μνημεία Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς ή έχουν κηρυχθεί προστατευόμενα από την Unesco.
- 3) Λόγοι που συνέβαλαν στην ανακήρυξή τους σε μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς.
- 4) Τοποθεσία και Γεωγραφική Θέση
- 5) Αρχιτεκτονική των κτιρίων
- 6) Σχέση των μνημείων με το περιβάλλον της περιοχής (υλικά κατασκευής, τρόπος κατασκευής, γεωγραφική θέση)
- 7) Φθορές που έχουν υποστεί τα μνημεία από τις ανθρώπινες δραστηριότητες και την υποβάθμιση του περιβάλλοντος
- 8) Μέτρα που λαμβάνονται από την πολιτεία για την προστασία και τη διατήρησή τους.
- 9) Τρόποι με τους οποίους ο καθένας σε προσωπικό επίπεδο μπορεί να συμβάλει στην προστασία των μνημείων μας.

Με τις πληροφορίες που συγκεντρώσατε παραπάνω και με τη βοήθεια και τη συνεργασία διαφόρων φορέων και υπηρεσιών, βιβλίων και άλλων πηγών ενημέρωσης μπορείτε να ετοιμάσετε ένα ειδικό λεύκωμα στο οποίο να παρουσιάζονται φωτογραφικά τα σημαντικότερα μνημεία του τόπου μας, όπως επίσης και γενικές πληροφορίες για το κάθε μνημείο.

- Μπορούμε επίσης να εκφρασθούμε εικαστικά και να προβάλουμε τα μνημεία του τόπου μας με διάφορους τρόπους:

- 1) σχεδιάζουμε κάρτες που αναπαριστούν κάποιο μνημείο με διάφορες τεχνικές (ακουαρέλα, κολάζ, φωτογραφίες, σχέδια με μολύβι, λαδοπαστέλ, τέμπρες),
- 2) κατασκευάζουμε μικρά ομοιώματα των μνημείων από πηλό ή σαπύνη,
- 3) ετοιμάζουμε αφίσες, σελιδοδείκτες, ενημερωτικά έντυπα σχετικά με τα μνημεία της περιοχής.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 5

ΣΥΜΠΕΡΙΦΕΡΟΜΑΙ ΩΣ ΕΝΕΡΓΑ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΩ ΔΡΑΣΗ «ΥΙΟΘΕΤΩΝΤΑΣ» ΕΝΑ ΜΝΗΜΕΙΟ...

Σε συνεργασία με το Δήμο ή την Κοινότητα σας ξεκινάτε μια εκστρατεία προβολής και προστασίας των μνημείων της κοινότητάς σας. Σε πρώτο στάδιο καθορίζετε μια συνάντηση με τις τοπικές αρχές και άλλους αρμόδιους φορείς και συζητάτε θέματα σχετικά με τον πολιτισμό, κοινοποιώντας τους, παράλληλα, την πρόθεσή σας να αναλάβετε ενεργό ρόλο για τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς της κοινότητάς σας, σε συνεργασία μαζί τους.

Σε αυτή τη συνάντηση μπορείτε να συζητήσετε γενικά θέματα που έχουν σχέση με την κατάσταση των μνημείων της περιοχής σας (φθορές που έχουν υποστεί, παράγοντες που ευθύνονται για τις φθορές αυτές, κατάσταση των μνημείων, ενέργειες που έχουν γίνει για την προστασία και διατήρησή τους, τρόποι με τους οποίους οι κάτοικοι της κοινότητας μπορούν να συμβάλουν στην προστασία των μνημείων).

Προτείνετε στο Κοινοτικό Συμβούλιο να αναλάβετε από κοινού μια εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των μελών της κοινότητάς σας για ένα μνημείο της περιοχής σας που κινδυνεύει να καταστραφεί. Η εκστρατεία αυτή θα βασισθεί στη δική σας μελέτη και έρευνα για το συγκεκριμένο μνημείο και θα περιλαμβάνει διάφορες δραστηριότητες οι οποίες μπορούν να γίνουν σε συνεργασία με το Δήμο, αρμόδιες Κρατικές υπηρεσίες, μη-Κυβερνητικούς Οργανισμούς.

Ακολούθως αναλαμβάνετε δράση...

A) Συνολική εικόνα των μνημείων της πόλης ή της κοινότητάς σας.

Με τη βοήθεια του χάρτη της περιοχής σας ή του δήμου σας βρίσκετε τα μνημεία που υπάρχουν στην περιοχή σας. Τα μνημεία αυτά μπορεί να είναι αρχαιολογικοί χώροι, εκκλησίες, κτίρια, παλιά σπίτια, κρήνες, ιστορικό κέντρο, λουτρά, γειτονιές. Στη συνέχεια και με τη βοήθεια ειδικών, αλλά και διαφόρων πηγών που έχετε συλλέξει από την επικοινωνία σας με το Κοινοτικό Συμβούλιο αποφασίζετε ποιο μνημείο θα μελετήσετε, επισημαίνοντας παράλληλα τους λόγους που επιλέγετε να εξετάσετε το συγκεκριμένο μνημείο.

B) Επίσκεψη στο μνημείο

Οργανώνετε μια επίσκεψη στο μνημείο το οποίο αποφασίσετε να «υιοθετήσετε».

Παρατηρείτε, σχεδιάζετε, φωτογραφίζετε, καταγράφετε, ότι σας έκανε εντύπωση. Οι φωτογραφίες μπορεί να είναι μακρινές και κοντινές. Μέσα από τις μακρινές φωτογραφίες μπορεί να αποτυπωθεί η όψη, η λειτουργία, και η σχέση του μνημείου με τη γύρω περιοχή. Μέσα από τις κοντινές φωτογραφίες μπορούν να αποτυπωθούν οι αρχιτεκτονικές λεπτομέρειες του μνημείου. Κατά τη διάρκεια της παρατήρησης του μνημείου, προσέχετε και καταγράφετε στοιχεία τα οποία σχετίζονται με το υλικό, το χρώμα, το σχήμα, την κατάσταση στην οποία βρίσκεται το κτίριο, τις διακοσμητικές του λεπτομέρειες, τη συμπεριφορά των επισκεπτών.

Γ) ...δίνοντας στο μνημείο ταυτότητα (μεταφορά της μελέτης στην τάξη και οργάνωση επισκέψεων σε ομάδες ειδικών, ή πρόσκλησή τους στο σχολείο, για συγκέντρωση στοιχείων και πληροφοριών)

Τα στοιχεία τα οποία έχετε συγκεντρώσει κατά την επίσκεψή σας στο μνημείο, είναι πολύ βοηθητικά και χρήσιμα για να συνθέσετε την εικόνα του μνημείου και να δώσετε την «ταυτότητα» του μνημείου. Χρησιμοποιείτε ιστορικά βιβλία, διάφορες πηγές ενημέρωσης, ζητάτε τη βοήθεια αρχαιολόγων, ιστορικών και ειδικών περιβάλλοντος για να συγκεντρώσετε τις πιο κάτω σχετικά, με το μνημείο, πληροφορίες.

ΘΕΣΗ ΜΝΗΜΕΙΟΥ

- Ποια είναι η θέση του μνημείου
- Γιατί χτίστηκε στο συγκεκριμένο σημείο
- Ποια είναι η εικόνα του χώρου γύρω από το μνημείο
- Με ποιο τρόπο μπορεί να φτάσεις στο μνημείο

Τα πιο πάνω ζητήματα προσπαθήστε να τα εξετάσετε σε σχέση με το περιβάλλον της περιοχής

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΟΥ ΜΝΗΜΕΙΟΥ

- Ποια είναι η αρχιτεκτονική του μνημείου (σχήμα, ρυθμός, διαστάσεις, διακόσμηση);
- Ποια υλικά χρησιμοποιήθηκαν για την κατασκευή του;
- Τα υλικά αυτά είναι φιλικά προς το περιβάλλον;
- Γιατί χρησιμοποιήθηκαν αυτά τα υλικά και όχι κάποια άλλα;
- Με τι τρόπο έγινε η κατεργασία αυτών των υλικών;
- Πόσος χρόνος χρειάστηκε για να κατασκευασθεί το μνημείο;
- Χρειάστηκαν ειδικοί τεχνίτες για την κατασκευή του μνημείου;

Τα στοιχεία αυτά μπορείτε να τα συγκεντρώσετε με τη βοήθεια ειδικών όπως ιστορικών, αρχαιολόγων, αρχιτεκτόνων περιβάλλοντος., όπως επίσης και μέσα από διάφορες πηγές ενημέρωσης, και σχετικά, με τον πολιτισμό, την ιστορία και την αρχαιολογία βοηθημάτων.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΝΗΜΕΙΟΥ

- Πότε χρονολογείται το μνημείο και σε ποια ιστορική περίοδο εντάσσεται;
- Υπάρχουν ιστορικά γεγονότα και παραδόσεις του τόπου μας που συνδέονται με το μουσείο; Προσπαθήστε να συγκεντρώσετε μερικά από αυτά και να τα παρουσιάσετε.
- Το μνημείο υπέστη καταστροφές και τι είδους; Προσπαθήστε να δώσετε με μια ιστοριογραμμή, χρονικά τις καταστροφές ή τις ζημιές που έχουν συμβεί στο μνημείο, αναφέροντας παράλληλα τις εργασίες συντήρησης ή ανασύλωσης που έγιναν σε αυτό σε κάθε περίπτωση.
- Ποιες από αυτές τις φθορές ή καταστροφές οφείλονται σε περιβαλλοντικά αίτια (διάβρωση, όξινη βροχή, ατμοσφαιρική ρύπανση κ.λ.π.)

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΝΗΜΕΙΟΥ

- Είναι οι ίδιοι κίνδυνοι που απειλούν το μνημείο σήμερα με αυτούς που το απειλούσαν στο παρελθόν;
- Αναφέρετε διάφορες περιβαλλοντικές αιτίες που απειλούν το μνημείο στη σύγχρονη εποχή και εξηγήστε τους λόγους για τους οποίους σήμερα έχουν αυξηθεί οι κίνδυνοι καταστροφής των μνημείων από περιβαλλοντικά αίτια

ΣΥΓΚΡΙΝΩ ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟ ΜΕ ΠΑΡΟΜΟΙΑ ΜΝΗΜΕΙΑ

- Εξετάστε αν υπάρχουν ανάλογα μνημεία (ως προς το ρυθμό, το σχήμα, τις διαστάσεις, τη διακόσμηση) σε άλλες περιοχές του πλανήτη.
- Συγκρίνετε και εξετάστε την κατάσταση των αντίστοιχων ή παρόμοιων μνημείων και σημειώστε εάν έχουν υποστεί φθορές από διάφορες περιβαλλοντικές αιτίες.
- Ποια μέτρα έχουν ληφθεί από τις άλλες χώρες για την προστασία των μνημείων αυτών, από τις ανθρώπινες δραστηριότητες στο περιβάλλον;
- Ποιες πρωτοβουλίες έχουν ληφθεί στον τόπο μας για την προστασία της πολιτιστικής μας κληρονομιάς από την περιβαλλοντική υποβάθμιση του πλανήτη.

ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΩ ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΣΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΜΑΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

- Αναζητήστε διάφορους μη-κυβερνητικούς οργανισμούς και κρατικές υπηρεσίες επικοινωνήστε μαζί τους και σε συνεργασθείτε με στόχο την ανάληψη δράσης για την προστασία του μνημείου.
- Επικοινωνήστε με διάφορους διεθνείς οργανισμούς για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και ενημερωθείτε για τις δράσεις που αναπτύσσουν στον πλανήτη για τη διάσωση της πολιτιστικής κληρονομιάς. Με τη χρήση του διαδικτύου επικοινωνήστε μαζί τους και ζητήστε βοήθεια για την προστασία του μνημείου της περιοχής σας.
- Ενημερώστε σε συνεργασία με τους διάφορους φορείς και το Κοινοτικό Συμβούλιο, τα μέλη της τοπικής κοινότητας για τη σημασία της προστασίας της πολιτιστικής μας κληρονομιάς από την καταστροφή του περιβάλλοντος.

Είναι σημαντικό να δοθεί έμφαση στην Αειφόρο Ανάπτυξη και στην προσωπική ευθύνη του καθενός για την αντιμετώπιση τόσο των περιβαλλοντικών ζητημάτων, όσο και την προστασία της πολιτιστικής μας κληρονομιάς από την περιβαλλοντική κρίση. Με αφορμή τη μελέτη του συγκεκριμένου μνημείου η εκστρατεία ενημέρωσης για τους κινδύνους που απειλούν την πολιτιστική μας κληρονομιά, εξαιτίας της καταστροφής του περιβάλλοντος, μπορεί να πάρει διάφορες μορφές:

1. Ημερίδα σε συνεργασία με το Κοινοτικό Συμβούλιο. Στην ημερίδα μπορούν να προσκληθούν ειδικοί για να ενημερώσουν τη σχολική κοινότητα και τους δημότες για τους κινδύνους που αντιμετωπίζει η πολιτιστική μας κληρονομιά από την περιβαλλοντική υποβάθμιση.
2. Ετοιμασία σχετικού εντύπου στο οποίο να παρουσιάζονται μνημεία, τόσο από τον τόπο μας όσο και από άλλες χώρες, τα οποία έχουν υποστεί φθορές από την καταστροφή του περιβάλλοντος. Παράλληλα, μπορούν να αναφερθούν δράσεις και ενέργειες που έχουν γίνει για την αντιμετώπιση του προβλήματος.
3. Φωτογραφική έκθεση μέσα από την οποία να παρουσιάζεται η κατάσταση του μνημείου στο χρόνο.
4. Ετοιμασία ενός τηλεοπτικού φιλμ-οδηγού σχετικού με το μνημείο στο οποίο οι μαθητές, οι δημότες, αλλά και οι επισκέπτες του μνημείου θα έχουν τη δυνατότητα να το γνωρίσουν, όπως επίσης και να ενημερωθούν για τους τρόπους με τους οποίους μπορούν να συμβάλουν στην προστασία του, υιοθετώντας, συμπεριφορές φιλικές προς το περιβάλλον.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 6

ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΟΥΝ ΤΑ ΠΙΟ ΚΑΤΩ...

Τα περιβαλλοντικά προβλήματα μας έχουν φέρει αντιμέτωπους με καινούριες λέξεις και έννοιες...στόχος μας είναι να κατανοήσουμε τι σημαίνουν κάποιες βασικές περιβαλλοντικές λέξεις και έννοιες τις οποίες ακούμε πολύ συχνά αλλά δε ξέρουμε τι είναι...Για το σκοπό αυτό μπορούμε να έχουμε και τη βοήθεια ενός λεξικού...

Παρακάτω σας δίδονται ανακατεμένα διάφορες περιβαλλοντικές λέξεις μαζί με τα νοήματά τους. Αρχικά προσπαθήστε να συνδέσετε την κάθε λέξη με το αντίστοιχο νόημα της. Μπορείτε να κόψετε τη λέξη και το αντίστοιχο νόημα και να τα κολλήσετε σε ένα μεγάλο χαρτόνι ή ακόμη μπορεί να ετοιμάσετε ένα δικό σας λεξικό περιβαλλοντικών εννοιών...

Κάντε πρώτα αυτό και τη συνέχεια θα τη βρείτε πιο κάτω...

Η μετατροπή μιας
εύφορης περιοχής
σε έρημο

ΔΙΑΒΡΩΣΗ

ΦΥΣΙΚΟΣ ΠΟΡΟΣ

Προστασία τόπων
και ειδών

ΑΠΟΨΙΛΩΣΗ

Εξαφάνιση των
δασών από κόψιμο
δέντρων ή από
πυρκαγιές

ΕΡΗΜΟΠΟΙΗΣΗ

Κάτι που το
χρησιμοποιούμε για να
παράγουμε ενέργεια ή
το μετατρέπουμε σε
κάτι άλλο

ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ

Η σταδιακή
απογύμνωση της γης
εξαιτίας του αέρα
και της βροχής

Το να χρησιμοποιηθεί
κάτι ξανά.

ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΠΟΛΙΤΗΣ

Μεγάλη συγκέντρωση
ανθρώπων στις
πόλεις

Η επεξεργασία ήδη
χρησιμοποιούμενων
αντικειμένων

ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗ

Συμπεριφέρομαι και
ενεργώ στην καθημερινή
μου ζωή με τρόπο που να
προστατεύω το περιβάλλον
και να βελτιώνω την
ποιότητα ζωής μου

Ανάπτυξη που λαμβάνει
υπόψη τη διατήρηση και
προστασία του
περιβάλλοντος, αλλά
και του πλανήτη

ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

ΑΣΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ

Αφού αντιστοιχίσετε τη λέξη με το σωστό νόημα μπορείτε να βρείτε εικόνες ή φωτογραφίες που απεικονίζουν τη συγκεκριμένη λέξη και να τις κολλήσετε δίπλα από τη λέξη.

...Εάν θέλετε να εμπλουτίσετε το περιβαλλοντικό σας λεξικό μπορείτε να συγκεντρώσετε άρθρα ή άλλα κείμενα που ασχολούνται με το περιβάλλον. Διαβάστε τα με την ομάδα σας και συγκεντρώστε τις νέες περιβαλλοντικές λέξεις που δεν ξέρετε. Με αυτό τον τρόπο συμπληρώνετε το λεξικό σας και εμπλουτίζετε το λεξιλόγιο σας. Μη ξεχάσετε δίπλα από κάθε λέξη να γράψετε το νόημα.

Τέλος για κάθε περιβαλλοντική λέξη που θα συμπεριλάβετε στο λεξικό σας, μπορείτε να προσθέσετε και κάποια χρήσιμα στοιχεία και πληροφορίες (π.χ. εάν εξετάζετε τη λέξη διάβρωση αναφερθείτε σε περιοχές στον τόπο μας ή στον κόσμο που έχουν υποστεί διάβρωση. Αναζητήστε τους λόγους για τους οποίους προκλήθηκε η διάβρωση, σημειώστε τα πιθανά μέτρα που λήφθηκαν για να μην επεκταθεί το φαινόμενο, μελετήστε τα προβλήματα που παρουσιάσθηκαν στη συγκεκριμένη περιοχή από τη διάβρωση).

Αφού ολοκληρώσετε το λεξικό σας μπορείτε, με τη βοήθεια του Συνδέσμου Γονέων ή του Κοινοτικού Συμβουλίου να το τυπώσετε και να το διανέμετε στους υπόλοιπους μαθητές του σχολείου, στους γονείς και στην κοινότητα σε μια προσπάθεια να τους εμπλουτίσετε το περιβαλλοντικό τους λεξιλόγιο, αλλά και να τους ενημερώσετε.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 7

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΖΟΜΑΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΚΑΙ ΣΚΕΦΤΟΜΑΙ ΑΕΙΦΟΡΙΚΑ...

Οι ανθρώπινες δραστηριότητες αποτελούν τη βασική αιτία για την περιβαλλοντική κρίση. Η προστασία του πλανήτη και η αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων αποτελεί ευθύνη του καθενός. Είναι υποχρέωση και καθήκον μας να αλλάξουμε, τόσο σε προσωπικό επίπεδο, όσο και σε συλλογικό, τρόπο ζωής και να υιοθετήσουμε συμπεριφορές φιλικότερες στο περιβάλλον.

Παρακάτω σας δίνονται κάποια παραδείγματα ανθρώπινων δραστηριοτήτων στο περιβάλλον. Προβληματισθείτε με την ομάδα σας και αναζητήστε τις συνέπειες που οι δραστηριότητες αυτές έχουν στο περιβάλλον (αναφερθείτε σε περιβαλλοντικά προβλήματα που προκύπτουν από τις ενέργειες αυτές) και στον άνθρωπο. Ακολουθώντας σκεφθείτε και σημειώστε απλούς τρόπους, με τους οποίους, ο καθένας μας μπορεί να βοηθήσει στην αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων.

Ανθρώπινες δραστηριότητες	Συνέπειες στο περιβάλλον	Συνέπειες για τον άνθρωπο	Τι μπορώ να κάνω...
Χρήση χημικών ουσιών			

Ανθρώπινες δραστηριότητες	Συνέπειες στο περιβάλλον	Συνέπειες για τον άνθρωπο	Τι μπορώ να κάνω...
Καταστροφή δασών			
Αύξηση πυρηνικών εξοπλισμών			
Πόλεμοι			

Ανθρώπινες δραστηριότητες	Συνέπειες στο περιβάλλον	Συνέπειες για τον άνθρωπο	Τι μπορώ να κάνω...
Αύξηση των καταναλωτικών αγαθών			
Αύξηση της χρήσης του αυτοκινήτου			
Απόβλητα στις θάλασσες			

- Αφού συμπληρώσετε τον πιο πάνω πίνακα συζητήστε με την ομάδα σας τι παρατηρείτε σε σχέση με τις ανθρώπινες δραστηριότητες και τις συνέπειες που αυτές έχουν στο περιβάλλον και στον άνθρωπο;

Από τον πιο πάνω πίνακα, η κάθε ομάδα επιλέγει από τη στήλη «τι μπορώ να κάνω» τις εισηγήσεις που προτείνει για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων. Τις παρουσιάζει με διάφορους τρόπους για να ευαισθητοποιήσει και να ενημερώσει τόσο τους μαθητές του σχολείου, όσο και τα μέλη της τοπικής κοινότητας, αναφορικά με το τι μπορούν να κάνουν στην καθημερινή τους ζωή, ώστε να συμπεριφέρονται «αειφορικά», δηλ. ως υπεύθυνοι και ενεργοί περιβαλλοντικά πολίτες.

Θα ήταν δυνατό οι εισηγήσεις των μαθητών/τριων για αντιμετώπιση των προβλημάτων από κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα να παρουσιασθούν με τους πιο κάτω τρόπους:

- Με τη μορφή σελιδοδείκτη. Χρησιμοποιείστε τη φαντασία σας και τη δημιουργικότητά σας για να ετοιμάσετε ένα «φιλικό» προς το περιβάλλον σελιδοδείκτη. Παρουσιάστε σε αυτόν τις προτάσεις σας για το τι μπορούν να κάνουν οι πολίτες για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων.
- Με την κατασκευή περιβαλλοντικών κονκάρδων στις οποίες να προβάλλονται τα μέτρα που

εισηγείστε.

- Με τη δημιουργία διαφόρων αφισών
- Με το τύπωμα φανέλων στις οποίες να παρουσιάζονται οι διάφορες εισηγήσεις είτε εικονογραφημένες είτε με τη μορφή συνθημάτων.
- Με την ετοιμασία, σε συνεργασία με το Κοινοτικό Συμβούλιο, ενός ειδικού έντυπου αφιερωμένου στο περιβάλλον, το οποίο θα κυκλοφορεί σε μηνιαία δράση. Το έντυπο αυτό μπορεί να φέρει τον τίτλο «Σκέφτομαι Αειφορικά-Δρω βιώσιμα» Στο έντυπο μπορούν να παρουσιάζονται:
 - 1) διάφορα τοπικά νέα σχετικά με δράσεις των πολιτών για βελτίωση της τοπικής κοινότητάς τους,
 - 2) εκδηλώσεις και εκστρατείες της κοινότητας για περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των πολιτών
 - 3) απόψεις, προβληματισμοί και εισηγήσεις των πολιτών για τη διαμόρφωση μιας κοινότητας φιλικής στο περιβάλλον
 - 4) προτάσεις και μέτρα που μπορούν να υιοθετηθούν από τον κάθε πολίτη, ώστε να είναι και αυτός με τον τρόπο του ενεργός στην προσπάθεια για αντιμετώπιση της περιβαλλοντικής κρίσης.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 8

ΑΣΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ: ΟΙ ΔΥΟ ΟΥΕΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ...

Κοιτάξτε προσεκτικά τις δύο φωτογραφίες και διαβάστε τα σχόλια που τις συνοδεύουν.

ΣΥΝΟΙΚΙΑ SHINJUKU, Τόκιο

Το Τόκιο εκτείνεται για 70 τετρ. χλμ. και έχει 28 εκατομμύρια κατοίκους. Έχει εξελιχθεί στη μεγαλύτερη αστική ζώνη του πλανήτη. Το 1800 μόνο το Λονδίνο είχε υπερβεί το 1 εκατομμύριο. Σήμερα τα αστικά συγκροτήματα που ξεπερνούν αυτό τον αριθμό είναι 326, από τα οποία τα 180 βρίσκονται σε αναπτυσσόμενες χώρες. Μεγαλουπόλεις σαν το Τόκιο που ξεπερνούν τα 10 εκατομμύρια κατοίκους υπάρχουν 16 παγκοσμίως.

FAVELAS στο Ριο ντε Τζανέιρο

Το ένα τέταρτο σχεδόν των 10 εκατομμυρίων κατοίκων του Ριο ντε Τζανέιρο ζουν στις 500 παραγκουπόλεις του αστικού αυτού συγκροτήματος, τις Favelas, που γνώρισαν μεγάλη ανάπτυξη από την αρχή του 2^{ου} αιώνα και εξελίσσονται σε κοιτίδες αυξημένης εγκληματικότητας. Κρεμασμένες οι περισσότερες σε πλαγιές λόφων, φτωχές και υποβαθμισμένες, οι συνοικίες αυτές πλήττονται συχνά από φονικές κατολισθήσεις κατά τη διάρκεια ισχυρών βροχοπτώσεων. Απέναντι από τις συνοικίες αυτές βρίσκονται οι καλές συνοικίες των αστών της μεσαίας και της ανώτερης τάξης (18%) που ζουν κατά μήκος της ακτής. Η κοινωνική αυτή αντίθεση καθρεφτίζει την κοινωνική πραγματικότητα της Βραζιλίας, όπου το 10% του πληθυσμού, ελέγχει το μεγαλύτερο μέρος του πλούτου, ενώ οι μισοί και πλέον κάτοικοι ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας. Ως αποτέλεσμα της αστικοποίησης 25 περίπου

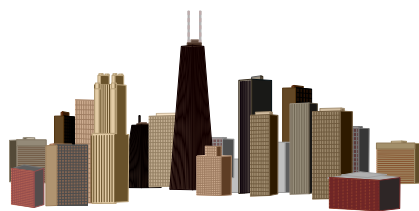

εκατομμύρια άνθρωποι στη Βραζιλία και 600 εκατομμύρια σε όλο τον κόσμο ζουν στις παραγκουπόλεις των μεγάλων αστικών πόλεων, όπου ο υπερπληθυσμός και η παντελής έλλειψη υποδομής απειλούν την υγεία τους αλλά και τη ζωή τους.

Με τη βοήθεια των πιο πάνω εικόνων και φωτογραφιών η κάθε ομάδα συζητά και καταγράφει 5 λέξεις με τα στοιχεία που σχετίζονται με την πόλη. Δίπλα από κάθε λέξη γράφει και τους λόγους για τους οποίους επιλέγηκε η συγκεκριμένη λέξη για να αποδοθεί με αυτήν η έννοια της πόλης. Στη συνέχεια η κάθε ομάδα παρουσιάζει τον κατάλογο της στις υπόλοιπες ομάδες και συζητούν τις λέξεις που θεωρούν ότι αποδίδουν καλύτερα την έννοια της πόλης. Αυτές καταγράφονται σε ένα συνολικό πίνακα και με τη βοήθεια τους αποδίδεται ένας συνοπτικός ορισμός της «Πόλης».

Σημειώστε 5 λέξεις για την έννοια της πόλης

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΗ

Η ύπαρξη των πόλεων δεν είναι καινούριο φαινόμενο. Πόλεις υπήρχαν χιλιάδες χρόνια πριν. Εκείνο το οποίο μπορεί να παρατηρηθεί σε σχέση με τις πόλεις είναι, ότι αυτές αναπτύχθηκαν και το φαινόμενο της αστικοποίησης έγινε πιο έντονο την περίοδο της βιομηχανικής επανάστασης, όπου και παρατηρείται από τη δεκαετία του 1950 μια σημαντική αύξηση του πληθυσμού των πόλεων σε παγκόσμιο επίπεδο.

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται στη στήλη Α ο πληθυσμός των μεγαλύτερων πόλεων του κόσμου τη δεκαετία του 1950 και στη στήλη Β υπολογίζεται ο πληθυσμός των μεγαλύτερων πόλεων του κόσμου το 2015.

Στήλη Α ΠΟΛΕΙΣ	ο πληθυσμός το 1950	Στήλη Β ΠΟΛΕΙΣ	ο πληθυσμός το 2015
Καλκούτα	4.4.	Τζακάρτα	21.2
Μπουένος Άιρες	5.0	Βομβάη	27.4
Τόκιο	6.9	Μέξικο Σίτυ	18.8
Παρίσι	5.4	Σανγκάη	23.4
Μόσχα	5.4	Τόκιο	28.7
Νέα Υόρκη	12.3	Ντακά	19.0
Έσεν	5.3	Καράτσι	20.6
Λονδίνο	8.7	Πεκίνο	19.4
Σικάγο	4.9	Λάγος	24.4
Σανγκάη	5.3	Σάο Πάολο	20.8

Στη συνέχεια συμπληρώστε τους πιο κάτω πίνακες. Ο πρώτος πίνακας αφορά τη στήλη Α και ο δεύτερος πίνακας αφορά τη στήλη Β.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΠΟΛΗ	ΧΩΡΑ	ΗΠΕΙΡΟΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΠΟΛΗ	ΧΩΡΑ	ΗΠΕΙΡΟΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

Για κάθε πίνακα συμπληρώστε αντίστοιχα τα στοιχεία της στήλης Α και στήλης Β. Συγκεκριμένα τοποθετήστε τις πόλεις αριθμητικά σύμφωνα με το μέγεθος του πληθυσμού τους. Στη συνέχεια βρέστε και συμπληρώστε σε ποια χώρα και ήπειρο ανήκουν.

Παρατηρήστε τους πιο πάνω πίνακες και σχολιάστε τα πιο κάτω:

- Ποιος ήταν ο μέσος όρος του πληθυσμού των μεγαλύτερων πόλεων του κόσμου το 1950;
- Ποιος υπολογίζεται να είναι ο μέσος όρος του πληθυσμού των μεγαλύτερων πόλεων του κόσμου το 2015;
- Μετρήστε πόσες φορές εμφανίζεται η κάθε ήπειρος στον πίνακα 1 και στη συνέχεια κάντε το ίδιο και για τον πίνακα 2. Τι παρατηρείτε σε σχέση με τη συγκέντρωση του πληθυσμού ανά ήπειρο τη δεκαετία του 1950 και το 2015; Τι συνέπειες μπορεί να έχει αυτό για τον πλανήτη;
- Ανά ομάδες επιλέξτε και μελετήστε δύο πόλεις από τον πίνακα 2. Για δική σας βοήθεια ανατρέξτε στο διαδίκτυο, χρησιμοποιείστε διάφορες ενημερωτικές πηγές (άρθρα, περιοδικά, βιβλία) και συγκεντρώστε διάφορες πληροφορίες για τις πόλεις αυτές. Στη συνέχεια η κάθε ομάδα παρουσιάζει στις υπόλοιπες τα αποτελέσματα της μελέτης της για τις πόλεις που εξέτασε.
- Κατά τη συγκέντρωση των πληροφοριών για τις πόλεις που θα εξετάσετε επικεντρωθείτε στα παρακάτω:
 - 1) Ποιος είναι ο μέσος όρος του κατά κεφαλήν εισοδήματος των πολιτών για τις πόλεις που μελετάτε; Μπορείτε να παραστήσετε το

κατά κεφαλήν εισόδημα γραφικά και συγκριτικά με άλλες χώρες που βρίσκονται σε άλλες ηπείρους.

- 2) Σε ποιες χώρες ανήκουν; Στις αναπτυσσόμενες, στις αναπτυγμένες ή στις χώρες του τρίτου κόσμου.
- 3) Η αύξηση του πληθυσμού στις πόλεις αυτές σε ποιους λόγους οφείλεται; (φυσική αύξηση του πληθυσμού, μετακίνηση από τις αγροτικές στις αστικές περιοχές, μετανάστες);
- 4) Ποια είναι τα βασικά προβλήματα που υπάρχουν στις πόλεις αυτές (νερό, ενέργεια, απορρίμματα, υγεία, ασφάλεια, εκπαίδευση, στέγη κ.λ.π.)
- 5) Έχουν ληφθεί κάποια μέτρα για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών;
- 6) Ποιες είναι οι συνέπειες των προβλημάτων αυτών για το περιβάλλον;
- 7) Επηρεάζονται οι υπόλοιπες χώρες του πλανήτη από τα προβλήματα που παρατηρούνται στη συγκεκριμένη μεγαλούπολη; Αναφέρεται μερικά παραδείγματα που να φαίνεται αυτή η επίδραση.
- 8) Περιγράψτε με συντομία τον τρόπο ζωής των κατοίκων και τις συνήθειες τους.

Η παρουσίαση των πόλεων από κάθε ομάδα μπορεί να γίνει με διάφορους τρόπους:

- 1) Με τη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών
- 2) Με την προβολή σχετικής ταινίας για τις χώρες και τις πόλεις οι οποίες εξετάσθηκαν
- 3) Μέσω σχεδιαγραμμάτων και πινάκων

Αφού γίνει η παρουσίαση των πόλεων από κάθε ομάδα συζητήστε για το είδος των προβλημάτων που εντοπίσατε σε αυτές.

- Είναι τα ίδια;
- Παρουσιάζουν διαφορές;
- Τα προβλήματα αυτά αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο από τα κράτη;
- Υπάρχει συνεργασία για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών;
- Αν ναι ποιες κοινές δράσεις έχουν αναληφθεί από τα κράτη για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών;
- Πώς οι διεθνείς οργανισμοί βοηθούν στην αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών;

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 9

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΣΤΙΣ ΠΟΛΕΙΣ. ΒΡΙΣΚΩ ΤΑ ΘΕΤΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΑΡΝΗΤΙΚΑ.

Διαβάστε το πιο κάτω κείμενο

Το 2025 υπολογίζεται ότι το 86% του πληθυσμού του πλανήτη θα συγκεντρωθεί στις πόλεις. Ο πληθυσμός αυτός από αγροτικός θα εξελιχθεί σε αστικός και αυτό αποτελεί τη μεγαλύτερη μετανάστευση στην ιστορία του ανθρωπίνου γένους.

Στον πλανήτη μας κυριαρχεί η αστικοποίηση όχι μόνο γιατί το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού είναι αστικός, αλλά, γιατί τα βασικά χαρακτηριστικά του σύγχρονου τρόπου ζωής εντοπίζονται στις πόλεις. Οι πόλεις αποτελούν κέντρα πολιτισμού, σε αυτές συγκεντρώνεται η μεγαλύτερη οικονομική δραστηριότητα, συντελούνται οι κοινωνικές αλλαγές με γρήγορους ρυθμούς, υπάρχουν οργανωμένα συστήματα υγείας, εκπαίδευσης, προσφέρονται μεγαλύτερες επαγγελματικές ευκαιρίες, υπάρχει μεγαλύτερη ισότητα ανδρών και γυναικών. ...Όμως η ζωή στις πόλεις δεν είναι η ίδια για όλους τους ανθρώπους. Το όνειρο για μια καλύτερη ζωή σε αυτές τελειώνει πριν ακόμη

ξεκινήσει. Γύρω στα 500 εκατομμύρια άνθρωποι στον πλανήτη ζουν σε φτωχογειτονιές, είναι άστεγοι ή βρίσκονται στο όριο της φτώχειας. Ο υπερπληθυσμός στις πόλεις δημιουργεί προβλήματα που σχετίζονται με τα απορρίμματα, (σκεφτείτε ότι στις φτωχές χώρες κάθε άτομο παράγει 100 με 220 κιλά απορριμμάτων το χρόνο, ενώ στις χώρες με υψηλό κατά κεφαλήν εισόδημα κάθε άτομο παράγει 300 με χίλια κιλά απορριμμάτων το χρόνο), τη μη πρόσβαση σε πόσιμο νερό (στις φτωχές χώρες πρόσβαση σε πόσιμο νερό έχει μόνο το 62% του πληθυσμού, ενώ στις χώρες με υψηλό κατά κεφαλή εισόδημα η πρόσβαση του πληθυσμού σε πόσιμο νερό, ξεπερνά το 95% του πληθυσμού) την υγεία και τη ρύπανση. Πέρα από τα πιο πάνω προβλήματα, συναντά κανείς στις πόλεις του σήμερα και πολλά άλλα προβλήματα. Η βία, η εγκληματικότητα, η παραβατικότητα, τα ναρκωτικά, η υπερ-κατανάλωση ενέργειας και άλλων πόρων.

- Με βάση το πιο πάνω κείμενο παρουσιάστε τις δύο όψεις των πόλεων καταγράφοντας τα θετικά και τα αρνητικά τους στον πιο κάτω πίνακα

ΟΙ ΔΥΟ ΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ	
ΘΕΤΙΚΑ	ΑΡΝΗΤΙΚΑ

- Με βάση τα παραπάνω στον παρακάτω πίνακα σημειώστε τις δύο όψεις της δικής σας πόλης βρίσκοντας τα θετικά και τα αρνητικά.

ΟΙ ΔΥΟ ΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΜΟΥ	
ΘΕΤΙΚΑ	ΑΡΝΗΤΙΚΑ

- Τα αρνητικά στοιχεία που έχει η πόλη σας είναι τα ίδια ή παρόμοια με αυτά που ισχύουν σε άλλες μεγαλουπόλεις; Αν ναι σημειώστε αν έχουν ληφθεί κάποια μέτρα από την πολιτεία ή από την τοπική κοινωνία για την αντιμετώπισή τους. Αν όχι συζητήστε γιατί στη δική σας πόλη δεν παρουσιάζονται σε τόσο μεγάλο βαθμό τα προβλήματα αυτά. Για δική σας βοήθεια, λάβετε υπόψη για τη συζήτηση των παραπάνω τον πληθυσμό της πόλης σας, την πυκνότητα του πληθυσμού, το μέσο όρο του κατά κεφαλήν εισοδήματος των κατοίκων της χώρας σας. Τα στοιχεία αυτά μπορείτε να τα βρείτε ζητώντας πληροφορίες από το Υπουργείο Εσωτερικών. Επιπρόσθετα στοιχεία για την κατάσταση των πόλεων της χώρας, μας μπορείτε να βρείτε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, όπως επίσης και από την Υπηρεσία Περιβάλλοντος.

- Μπορείτε να καταρτίσετε σχετικό πίνακα με όλες τις πόλεις της ελεύθερης Κύπρου από την περίοδο της Ανεξαρτησία μέχρι σήμερα. Στον πίνακα αυτό συμπληρώστε ανά δεκαετία:
 - 1) τον πληθυσμό της κάθε πόλης
 - 2) την πυκνότητα του πληθυσμού
 - 3) τους λόγους που συνέβαλαν στη μείωση ή αύξηση του πληθυσμού
 - 4) τα θετικά και τα αρνητικά στοιχεία που παρουσιάζουν οι πόλεις μας σήμερα
 - 5) Σημειώστε ποια από τα θετικά στοιχεία συνδέονται με τη βελτίωση της ζωής στην πόλη.
 - 6) Σημειώστε ποια αρνητικά στοιχεία επηρεάζουν το περιβάλλον και ποιες είναι οι συνέπειες σ' αυτό.
 - 7) Ποια μέτρα λαμβάνονται από την πολιτεία για βελτίωση της ζωής στις πόλεις μας.

Μπορεί να δοθεί ένας τέτοιος πίνακας σε κάθε ομάδα. Αφού ολοκληρωθεί η εργασία στις ομάδες παρουσιάζονται οι πίνακες στην υπόλοιπη τάξη. Γίνεται συζήτηση των πινάκων που η κάθε ομάδα παρουσιάζει και καταρτίζεται ένας συνολικός πίνακας στην τάξη, στον οποίο παρουσιάζεται συνολικά η γενική εικόνα των πόλεων μας.

Πριν τη διεξαγωγή της συγκεκριμένης δραστηριότητας μπορεί να προηγηθεί σχετική προεργασία. Κατά την προεργασία αυτή μπορεί να επισκεφθείτε ειδικούς αρμόδιων υπηρεσιών και τμημάτων, να πάρετε πληροφορίες σχετικές με τα ζητήματα διερεύνησής σας, να ζητήσετε σχετικά βιβλία ή πηγές που είναι δυνατό να σας φανούν χρήσιμα.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 10

ΠΟΛΕΜΟΣ: ΑΙΤΙΑ ΠΟΛΛΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΑ ΤΟΥ ΚΥΚΕΣ, Αλβανία

Στο Κοσσουφοπέδιο, σερβική επαρχία με πληθυσμό κατά 90% αλβανικής καταγωγής, η πολιτική της κυβέρνησης Βελιγραδίου προκάλεσε εξαιρετικά μεγάλες

εντάσεις. Στα τέλη Μαρτίου 1999 δυτικές δυνάμεις ενεπλάκησαν σε στρατιωτική επιχείρηση εναντίον της Σερβίας. Σχεδόν 1 εκατομμύριο πρόσφυγες εγκαταστάθηκαν σε πρόχειρους καταυλισμούς κυρίως στην Αλβανία.

Τα τελευταία 50 χρόνια έχουν καταμετρηθεί πάνω από 50 εκατομμύρια εξαναγκαστικών μετακινήσεων στον κόσμο.

Το Ιράν και το Πακιστάν, κράτη που γειτονεύουν με το Αφγανιστάν παρέχουν στέγη σε 3,5 εκατομμύρια Αφγανούς που διέφυγαν από τη χώρα τους η οποία είναι πεδίο συγκρούσεων από το 1979.

Στο Σουδάν 20 ως 25 εκατομμύρια άνθρωποι αναζητούν την ασφάλεια στο εξωτερικό ή σε απομακρυσμένες ανθυγιεινές περιοχές της χώρας τους. Η πλειοψηφία είναι παιδιά, γυναίκες, ηλικιωμένοι που ζουν μακριά από τις οικογένειές τους.

Η Κύπρος από το 1974 μέχρι σήμερα βρίσκεται μοιρασμένη. Το 40% του εδάφους της βρίσκεται υπό κατοχή, ενώ 200.000 άνθρωποι είναι πρόσφυγες στην ίδια τους την πατρίδα...

Οι πολίτες του κόσμου απαιτούν να γίνει σεβαστό το δικαίωμα του κάθε ανθρώπου να ζει σε ειρήνη και ασφάλεια στον τόπο του.

Διαβάστε προσεκτικά το πιο πάνω κείμενο και αξιοποιήστε τις «ζωντανές πηγές πληροφόρησης, για να δείτε τις συνέπειες που είχε η Τουρκική Εισβολή στο περιβάλλον της Κύπρου (φυσικό, κοινωνικό, πολιτιστικό, τεχνητό). Προσκαλέστε στην τάξη ανθρώπους που έζησαν εκείνη την τραγική περίοδο το δράμα της προσφυγιάς και του ξεριζωμού. Μπορείτε να συζητήσετε μαζί τους διάφορα θέματα που σχετίζονται με τη ζωή τους στους προσφυγικούς καταυλισμούς την περίοδο εκείνη (κατοικία, υγεία, εκπαίδευση, διατροφή κ.λ.π.). Θα ήταν χρήσιμο στη συζήτηση να κληθούν και να

παρευρεθούν εκπρόσωποι ανθρωπιστικών οργανώσεων, εκπρόσωποι περιβαλλοντικών οργανώσεων, πολιτικοί, αρχιτέκτονες, αρχαιολόγοι, ειδικοί επιστήμονες σχετικοί με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις που έχει ο πόλεμος και οι εξοπλισμοί στον πλανήτη, οικονομολόγοι, στρατιωτικοί και να γίνει μια συζήτηση μαζί με τους μαθητές/τριες σχετικά με τις επιπτώσεις της εισβολής στο περιβάλλον του νησιού. Επίσης, είναι σημαντικό κατά τη διάρκεια της συζήτησης αυτής να εξετασθούν διάφορα σύγχρονα προβλήματα που παρατηρούνται σήμερα στο νησί και να συζητηθεί κατά πόσο τα προβλήματα αυτά συνδέονται με τις συνέπειες της Τουρκικής Εισβολής. Η συζήτηση αυτή μπορεί να μαγνητοφωνηθεί, αφού ζητηθεί η σχετική άδεια, ή να βιντεοσκοπηθεί, και μαζί με τις άλλες πηγές άντλησης πληροφοριών να χρησιμοποιηθεί για τη συμπλήρωση του πιο κάτω πίνακα.

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΣΤΟΝ ΤΟΠΟ ΜΑΣ					
Οικολογικές Συνέπειες	Κοινωνικές Συνέπειες	Οικονομικές Συνέπειες	Πολιτιστικές συνέπειες	Αισθητικές συνέπειες	Άλλες συνέπειες

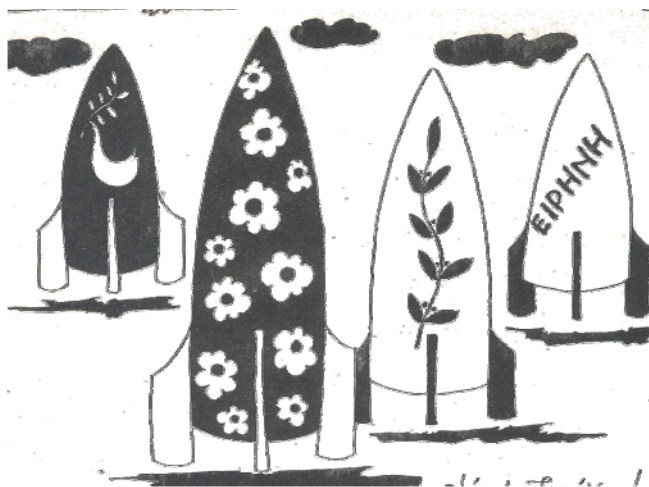
Με βάση τα πιο πάνω γράψτε ένα άρθρο σχετικά τις συνέπειες της Τουρκικής Εισβολής, στο περιβάλλον. Το άρθρο καλό είναι να συνοδεύεται με φωτογραφικό υλικό σχετικό με το συγκεκριμένο θέμα που παρουσιάζεται στο κείμενο. Το άρθρο αυτό μπορείτε να το στείλετε σε εφημερίδες του εξωτερικού και σε διεθνείς οργανισμούς που έχουν δράση σχετική με την προστασία του πλανήτη και την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων.

Επικοινωνήστε με οργανώσεις για τα δικαιώματα του παιδιού και από κοινού οργανώστε μια σειρά εκδηλώσεων με θέμα «Το δικαίωμα μου να ζω ασφαλισμένα και ειρηνικά». Οι εκδηλώσεις αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν:

- Ενημερωτικές εκδηλώσεις σε σχέση με τις επιπτώσεις των πολέμων στον πλανήτη και ειδικότερα τις επιπτώσεις των πολέμων στα μικρά παιδιά, τους πολίτες του αύριο.
- Σύνθεση από μαθητές/τριες αντιπολεμικών τραγουδιών. Μπορούν τα τραγούδια αυτά να κυκλοφορήσουν σε Cd και τα έσοδα από τις πωλήσεις να προσφερθούν σε παιδιά που ζουν στο όριο της φτώχειας.
- Διαλέξεις από ειδικούς σε θέματα σχετικά με τους εξοπλισμούς, τον πόλεμο, τα πυρηνικά όπλα και τις επιπτώσεις του στο περιβάλλον.
- Προβολές ταινιών σχετικά με τις περιοχές της γης που έχουν δοκιμασθεί από τη φρίκη του πολέμου.

Οι πιο πάνω εκδηλώσεις είναι απλά δείγματα του τι μπορούν να γίνει. Εσείς βάλτε τη δημιουργικότητά σας, τη φαντασία σας και την πρωτοτυπία σας για να δώσετε μέσα από αυτές το ξεκάθαρο μήνυμα ότι είστε

ΕΙΣΤΕ ΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ ΤΟΥ ΑΥΡΙΟ ΚΑΙ ΕΧΕΤΕ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΝΑ ΖΗΣΕΤΕ ΣΕ ΕΝΑ ΚΟΣΜΟ ΕΙΡΗΝΙΚΟ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 11

ΦΤΙΑΧΝΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΙΔΑΝΙΚΗ ΠΟΛΗ...

Η ιδανική πόλη είναι η πόλη στην οποία ο κάθε πολίτης ονειρεύεται να ζήσει. Μια πόλη η οποία πέρα από την ασφάλεια θα του προσφέρει όλα εκείνα τα στοιχεία που θα του παρέχουν ποιότητα ζωής, καθαρό περιβάλλον, υγεία, εκπαίδευση, παροχή διευκολύνσεων, εξυπηρέτηση. Η εικόνα των σημερινών πόλεων δείχνει ότι όσο ποτέ άλλοτε είναι αναγκαίο να προωθηθούν νέα μοντέλα ανάπτυξης που θα βοηθήσουν στη διαμόρφωση βιώσιμων κοινωνιών. Βεβαίως ιδανικές ή τέλειες πόλεις είναι αδύνατο να υπάρξουν. Εκείνο όμως σίγουρα το οποίο μπορεί να γίνει είναι η βελτίωση των πόλεων και οι συνθήκες διαβίωσης σε αυτές. Στο χέρι μας είναι. Ως πολίτες, η δική μας ενεργοποίηση στην προσπάθεια για βελτίωση της πόλης μας είναι καθοριστική για να μπορούμε έτσι να ελπίζουμε σε μια αειφορική κοινωνία.

Για τους πιο πάνω λόγους και επειδή είναι και δική μας ευθύνη η βελτίωση των συνθηκών στις πόλεις μας, επιχειρούμε μαζί με την ομάδα μας να φτιάξουμε τη δική μας ιδανική πόλη. Για το λόγο αυτό προμηθευόμαστε πρώτα από όλα το χάρτη της πόλης μας, με όλα τα σχετικά υπομνήματα.

Πώς ξεκινάμε...

- Μαζί με την ομάδα σας κάντε μια προκαταρκτική συζήτηση και από κοινού καθορίστε τους στόχους σας σε σχέση με το πώς θα θέλατε να είναι η ιδανική σας πόλη, ποιους τομείς θα καλύπτει, ποιες υπηρεσίες θα παρέχει στους πολίτες της. Για να καθορίσετε τα παραπάνω θα πρέπει να εντοπίσετε τα προβλήματα που υπάρχουν στην πόλη σας. Σημειώστε τα σχόλια σας για κάθε στοιχείο στα πιο κάτω πλαίσια έτσι ώστε όταν θα ξεκινήσετε το σχεδιασμό σας να είστε ξεκάθαροι για την ιδανική πόλη που θέλετε να φτιάξετε...

Προβλήματα που αντιμετωπίζει η πόλη σας

**Στόχοι στους οποίους θα πρέπει να
επικεντρωθείτε**

**Ποιους τομείς θα περιλάβετε στην ιδανική σας
πόλη**

**Ποιες υπηρεσίες θα συμπεριλάβετε κατά το σχεδιασμό
της πόλης σας;**

...Πώς προχωράτε...

- Εξετάζετε τη θέση και τη γεωμορφολογία της πόλης σας, έτσι ώστε να έχετε μια συνολική εικόνα των δυσκολιών και των προβλημάτων που μπορεί να συναντήσετε, όπως επίσης και των στοιχείων εκείνων που μπορούν να αξιοποιηθούν από εσάς, έτσι ώστε να επιτύχετε τους στόχους σας.

Πώς συνεχίζετε...

- Στη συνέχεια με τη βοήθεια του χάρτη της πόλης και του υπομνήματος, προσπαθείτε να δείτε πώς θα επιτευχθούν οι στόχοι που θέσατε. Ποιες υποδομές υπάρχουν οι οποίες μπορούν να βοηθήσουν στην επίτευξη των στόχων σας. Για παράδειγμα αν ένας στόχος σας είναι να κρατήσετε την ατμοσφαιρική ρύπανση σε χαμηλά επίπεδα, ένας βασικός τομέας στον οποίο θα πρέπει να επικεντρωθείτε είναι οι δημόσιες μεταφορές. Οι υπηρεσίες που θα πρέπει να δημιουργηθούν σε σχέση με σταθμούς λεωφορείων, στάσεις, ποδηλατοδρόμους κ.λ.π.

Είναι σημαντικό σε αυτή την ιδανική πόλη να ετοιμασθεί ένα υπόμνημα το οποίο να είναι βοηθητικό για τον κάθε πολίτη, ο οποίος θα θέλει να «διαβάσει» το χάρτη. Ένα παράδειγμα υπομνήματος παρατίθεται παρακάτω:

Σύμβολα			
εκκλησία		γκαράζ	
σπίτια		μαγαζιά	
γέφυρα		εργοστάσιο	
χώρος στάθμευσης αυτοκινήτων		στάση λεωφορείου	
παιδική χαρά		βιβλιοθήκη	
πάρκο		καφετέρια/ξενοδοχείο	
σιδηροδρομικός σταθμός		διάβαση πεζών	
δημοτικό θέατρο		αθλητικό κέντρο/πισίνα	
σχολείο			
σούπερ μάρκετ			

Χρησιμοποιώντας τη φαντασία σας μπορείτε να φτιάξετε το δικό σας υπόμνημα στο οποίο να περιέχονται και επιπρόσθετα στοιχεία τα οποία δεν περιλαμβάνονται παραπάνω.

Εάν είναι δυνατό, στην προσπάθεια σας αυτή, μπορείτε να ζητήσετε τη βοήθεια αρχιτεκτόνων και πολιτικών μηχανικών οι οποίοι εργάζονται στο δήμο της πόλης σας και οι οποίοι μπορούν να σας δώσουν πολύ χρήσιμες πληροφορίες και βοήθεια κατά το σχεδιασμό της «ιδανικής πόλης».

Με ποιους τρόπους μπορείτε να κατασκευάσετε την «ιδανική πόλη»;

Η «ιδανική σας πόλη» μπορεί να:

- είναι ένα τρισδιάστατο μοντέλο. Για την κατασκευή της μπορούν να χρησιμοποιηθούν ανακυκλώσιμα υλικά από ξύλο, χαρτόνι, πλαστικό, αλουμίνιο, ύφασμα.
- σχεδιασθεί σε διαφανές χαρτί αντιγραφής, παρόμοιο με αυτό που χρησιμοποιούν οι αρχιτέκτονες και να συνοδεύεται από ένα έντυπο στο οποίο να διευκρινίζονται όλα τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στο χάρτη.
- έχει τη μορφή ιστοσελίδας. Για παράδειγμα μπορεί να είναι ένας χάρτης της πόλης με συνδέσμους οι οποίοι μπορεί να παραπέμπουν σε όλα τα κύρια μέρη που θέλετε να δει ο επισκέπτης.
- είναι μία γραπτή αναφορά στην οποία να περιγράφονται τα βασικά χαρακτηριστικά της πόλης σας, με όλα τις σχετικές διευκρινήσεις γιατί περιλήφθηκαν και τις εξυπηρετούν.
- είναι ένας συνδυασμός όλων των παραπάνω.

Το μοντέλο της πόλης σας καλό θα ήταν να συνοδεύεται από ένα ενημερωτικό έντυπο στο οποίο να παρουσιάζεται η βασική φιλοσοφία και οι λόγοι που σας οδήγησαν να φτιάξετε το σχεδιασμό της πόλης σας, όπως επίσης να παρουσιάζεται τους στόχους της «ιδανικής πόλης» και πώς αυτοί μπορούν να επιτευχθούν.

**ΜΗ ΞΕΧΑΣΕΤΕ ΝΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΕΤΕ ΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ,
ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ, ΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟΥΣ ΑΡΜΟΔΙΟΥΣ
ΦΟΡΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΑΝΙΚΗ ΣΑΣ ΠΟΛΗ ΚΑΙ ΝΑ ΖΗΤΗΣΕΤΕ ΤΗ
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥΣ ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΤΗΝ «ΙΔΑΝΙΚΗ ΣΑΣ ΠΟΛΗ»
ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ. Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΒΙΩΣΙΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
ΕΞΑΡΤΑΤΑΙ ΑΠΟ ΕΜΑΣ. ΑΣ ΜΗΝ ΑΡΓΟΥΜΕ ΑΛΛΟ...**

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 12

ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΑ...ΤΜΗΜΑ ΤΗΣ ΑΛΥΣΙΔΑΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

ΣΚΟΥΠΙΔΟΤΟΠΟΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΟΥ ΜΕΞΙΚΟΥ, Μεξικό

Τα οικιακά απορρίμματα συσσωρεύονται σε όλες τις ηπείρους και αποτελούν πλέον μεγάλο πρόβλημα για όλα τα μεγάλα αστικά κέντρα, όπως και η ατμοσφαιρική ρύπανση που προκαλείται από την κυκλοφορία των αυτοκινήτων και τις βιομηχανικές εκλύσεις αερίων. Η πόλη του Μεξικού, που έχει περίπου 20 εκατομμύρια κατοίκους, παράγει περί τους 20.000 τόνους οικιακών απορριμμάτων ημερησίως. Όπως συμβαίνει σε πολλές χώρες, τα μισά από αυτά καταλήγουν σε χωματερές. Ο παγκόσμιος όγκος των απορριμμάτων αυξάνεται με την αύξηση του πληθυσμού, αλλά και ανάλογα με το εισόδημα. Έτσι ένας Αμερικανός, παράγει ετησίως 700 κιλά οικιακά σκουπίδια, δηλ. το τετραπλάσιο του κατοίκου μιας αναπτυσσόμενης χώρας και το διπλάσιο από ότι ένας Μεξικανός. Επιπλέον, ο όγκος των σκουπιδιών ανά κάτοικο τριπλασιάστηκε στις βιομηχανοποιημένες χώρες κατά την τελευταία εικοσαετία. Η ανακύκλωση, η επαναχρησιμοποίηση και η μείωση του όγκου των περιτυλιγμάτων προσφέρει λύσεις για τα προβλήματα της ρύπανσης που επιφέρουν η απόθεση σε χωματερές και η καύση των σκουπιδιών (οι χωματερές απορροφούν το 50% και η καύση το 35% των οικιακών απορριμμάτων στη Γαλλία).

ΚΑΙ ΚΑΤΙ ΑΚΟΜΗ...ΕΤΣΙ ΑΠΛΑ ΓΙΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟ...

Στις ΗΠΑ κάθε χρόνο πετάγονται στα σκουπίδια:

- αρκετό αλουμίνιο για να κατασκευάζεται ολόκληρος ο εμπορικός αεροπορικός στόλος των ΗΠΑ κάθε τρεις μήνες.

- αρκετά πιάτα και ποτήρια μιας χρήσεως ώστε κάθε χρόνο να σερβίρονται 6 γεύματα ημερησίως σε κάθε κάτοικο της γης.

Διαβάστε τα πιο πάνω και συζητήστε με την ομάδα σας τα πιο κάτω ζητήματα:

- Ποια άλλα προβλήματα περιβαλλοντικής υποβάθμισης συνδέονται με το πρόβλημα των απορριμμάτων;

Φτιάξτε παρακάτω ένα δικό σας οργανόγραμμα ή σχεδιάγραμμα στο οποίο να φαίνεται η αλληλοσύνδεση των προβλημάτων αυτών.

Στη συνέχεια η κάθε ομάδα καλείται να παρουσιάσει το οργανόγραμμα ή το σχεδιάγραμμα της στις υπόλοιπες ομάδες της τάξης και με βάση τα όσα θα προκύψουν από τη συζήτηση και τις παρουσιάσεις των ομάδων φτιάχνεται ένα συμπληρωμένο οργανόγραμμα για τα απορρίμματα και την αλληλοσύνδεση που έχει με τα άλλα περιβαλλοντικά προβλήματα, στο περιβάλλον και στον άνθρωπο.

Το οργανόγραμμα που θα φτιάξετε για την τάξη μπορεί να έχει τη μορφή παιχνιδιού. Μέσα από το παιχνίδι μπορεί να εξετασθούν τα παρακάτω:

- περιβαλλοντικά προβλήματα που συνδέονται με τα απορρίμματα,
- λόγοι αύξησης των απορριμμάτων
- συνέπειες από την αύξηση των απορριμμάτων
- διαχείριση απορριμμάτων στις διάφορες χώρες
- ενέργειες των πολιτών σε προσωπικό επίπεδο για την αντιμετώπιση των απορριμμάτων
- νομοθεσία για τα απορρίμματα

Είναι σημαντικό να τεθούν ξεκάθαρα οι εκπαιδευτικοί στόχοι του παιχνιδιού, οι οποίοι θα σας βοηθήσουν στη συνέχεια να οργανώσετε, να σχεδιάσετε και να θέσετε τους κανόνες του παιχνιδιού σας.

Το παιχνίδι σας μπορεί να έχει διάφορες μορφές:

- τρισδιάστατη κατασκευή
- παιχνίδι στον Ηλεκτρονικό Υπολογιστή.
- επιτραπέζιο παιχνίδι

Ο σχεδιασμός του παιχνιδιού θα γίνει από τους μαθητές με την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού.

Με βάση τους στόχους που θα θέσετε για το παιχνίδι σας είναι σημαντικό πριν το σχεδιασμό να συγκεντρώσετε τις σχετικές πληροφορίες και δεδομένα

που θα αποτελέσουν μέρος του παιχνιδιού σας. Για το σκοπό αυτό μπορείτε να ανατρέξετε σε πηγές, βιβλία, να αξιοποιήσετε το διαδίκτυο, να αναζητήσετε και να δείτε διάφορα παιχνίδια περιβαλλοντικού χαρακτήρα που μπορούν να σας βοηθήσουν στο σχεδιασμό του δικού σας παιχνιδιού.

Απαιτείται η αφύπνιση της δημιουργικότητας και της φαντασίας σας για το είδος του παιχνιδιού που θέλετε να φτιάξετε, για τον τρόπο οργάνωσής και σχεδιασμού του.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 13

ΤΑ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ...ΕΜΕΙΣ...

Η ποσότητα των απορριμμάτων αυξάνεται μέρα με τη μέρα ως αποτέλεσμα της συνεχιζόμενης αύξησης του πληθυσμού, αλλά και λόγω των ριζικών αλλαγών στις καταναλωτικές συνήθειες των ανθρώπων. Όλοι φέρουμε ευθύνη, τόσο σε προσωπικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο, για την κατάσταση του πλανήτη εξαιτίας της αύξησης των απορριμμάτων. Έχουμε υπολογίσει ποτέ τον όγκο των απορριμμάτων που παράγουμε καθημερινά; Η αντιμετώπιση του προβλήματος των απορριμμάτων πρέπει πρώτα και πάνω από όλα να ξεκινήσει από τον καθένα προσωπικά.

Έχετε δοκιμάσει να υπολογίσετε την ποσότητα των απορριμμάτων που παράγετε σε μια μέρα; Ξεκινάτε τώρα...

Υπολογίστε τα σκουπίδια που παράγετε σε κιλά, όπως επίσης και καταγράψτε το είδος των σκουπιδιών (χαρτί, φαγητό, μπουκάλια γυάλινα πλαστικά κ.λ.π.).

Πώς θα γίνει αυτό; Πριν πετάξετε τα απορρίμματα της μέρας στον κάδο απορριμμάτων, χρησιμοποιήστε ένα δικό σας καλάθι. Σε αυτό θα τοποθετήσετε όλα σας τα άχρηστα. Κάθε φορά που θα πετάτε κάτι να καταγράφετε το είδος του στην πιο κάτω λίστα. Στο τέλος της μέρας υπολογίστε τα απορρίμματα σας και σημειώστε στη λίστα τα απορρίμματα δημιουργήσατε σε κιλά. Κάντε τις μετρήσεις και τις καταγραφές σας για μια βδομάδα.

ΜΕΡΕΣ	ΕΙΔΟΣ ΣΚΟΥΠΙΔΙΩΝ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (σε κιλά)
Δευτέρα		
Τρίτη		

Τετάρτη		
Πέμπτη		
Παρασκευή		
Σάββατο		
Κυριακή		

Οι πίνακες σας μπορούν να παρουσιασθούν στην τάξη. Πριν ξεκινήσετε την παρουσίαση και τη συζήτηση εξετάστε, με βάση τον πίνακά σας, τα πιο κάτω ζητήματα.

- Ποια είδος από τα απορρίμματα που καταγράψατε εμφανίζεται περισσότερο στον πίνακά σας;
- Ποια από τα απορρίμματα που καταγράψατε μπορούν να ανακυκλωθούν;
- Σχετίζονται οι καταναλωτικές σας συνήθειες με την παραγωγή των πιο πάνω απορριμμάτων;

- Αν υιοθετήσετε νέες καταναλωτικές συνήθειες θα υπήρχε μείωση στα απορρίμματα σας; Αναφέρετε τους λόγους μείωσης από την αλλαγή στην καταναλωτική σας συμπεριφορά.
- Ετοιμάστε ένα κατάλογο με τα πράγματα που μπορείτε να αλλάξετε στις καταναλωτικές σας συνήθειες, έτσι ώστε να συμβάλετε, προσωπικά, στη μείωση των απορριμμάτων σας;
- Ποια απορρίμματα από τον πιο πάνω πίνακα θα επαναχρησιμοποιούσατε και με ποιο τρόπο. Στον πιο κάτω πίνακα σημείωσε τα απορρίμματα που θα επαναχρησιμοποιούσατε, αναφέροντας παράλληλα τους τρόπους επαναχρησιμοποίησής τους.

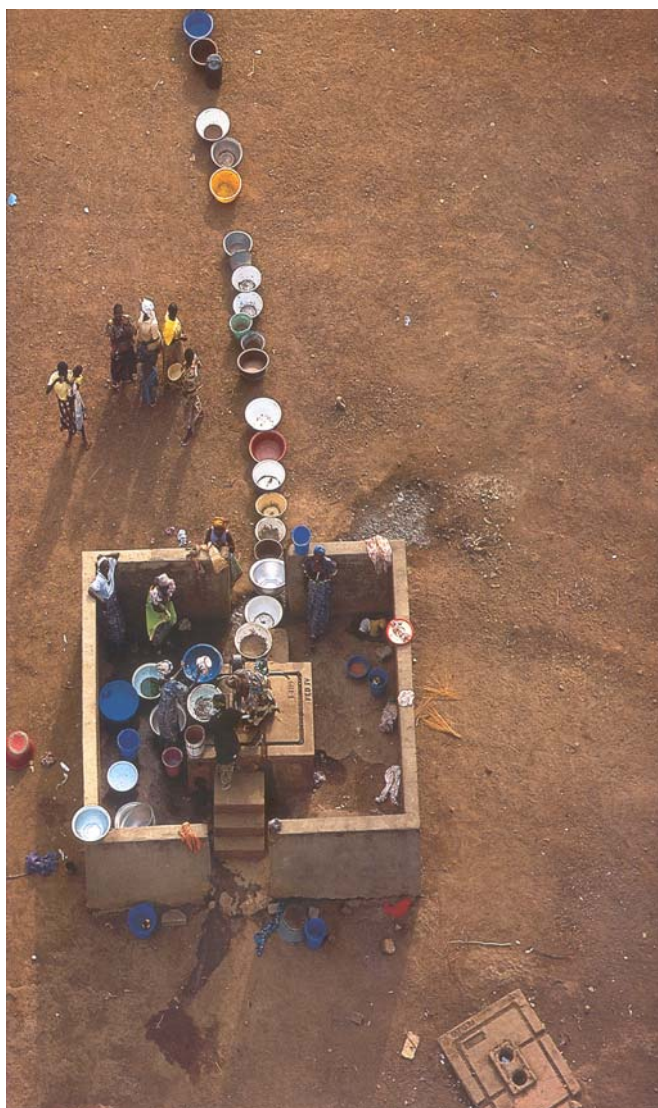
Απορρίμματα που μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν	Τρόποι επαναχρησιμοποίησής τους

Με βάση το είδος των απορριμμάτων σας από τον πρώτο πίνακα προσπαθήστε να φτιάξετε το δικό σας προσωπικό κώδικα μείωσης των απορριμμάτων.

**ΦΕΡΕΙΣ ΚΑΙ ΕΣΥ ΕΥΘΥΝΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ
ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ. ΕΙΣΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ
ΠΟΛΙΤΗΣ ΚΑΙ ΩΣ ΤΕΤΟΙΟΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΣΥΜΠΕΡΙΦΕΡΘΕΙΣ...
ΚΑΝΕ ΜΙΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΣΟΥ ΟΤΙ ΘΑ
ΠΡΟΣΠΑΘΗΣΕΙΣ ΝΑ ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΑ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ ΣΟΥ
ΤΗΡΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΣΟΥ...
ΕΦΑΡΜΟΣΕ ΤΟΝ...ΣΙΓΑ-ΣΙΓΑ ΘΑ ΓΙΝΕΙ ΚΩΔΙΚΑΣ ΓΙΑ ΟΛΗ ΤΗΝ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΣΟΥ...
ΤΗΡΗΣΕ ΤΟΝ ΚΑΙ ΘΑ ΔΕΙΣ ΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ...
ΘΑ ΝΙΩΘΕΙΣ ΠΟΛΥ ΠΕΡΗΦΑΝΟΣ ΠΟΥ ΕΒΑΛΕΣ ΚΑΙ ΕΣΥ ΕΝΑ
ΜΙΚΡΟ ΛΙΘΑΡΑΚΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

Απλοί τρόποι μείωσης των απορριμμάτων...

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 14

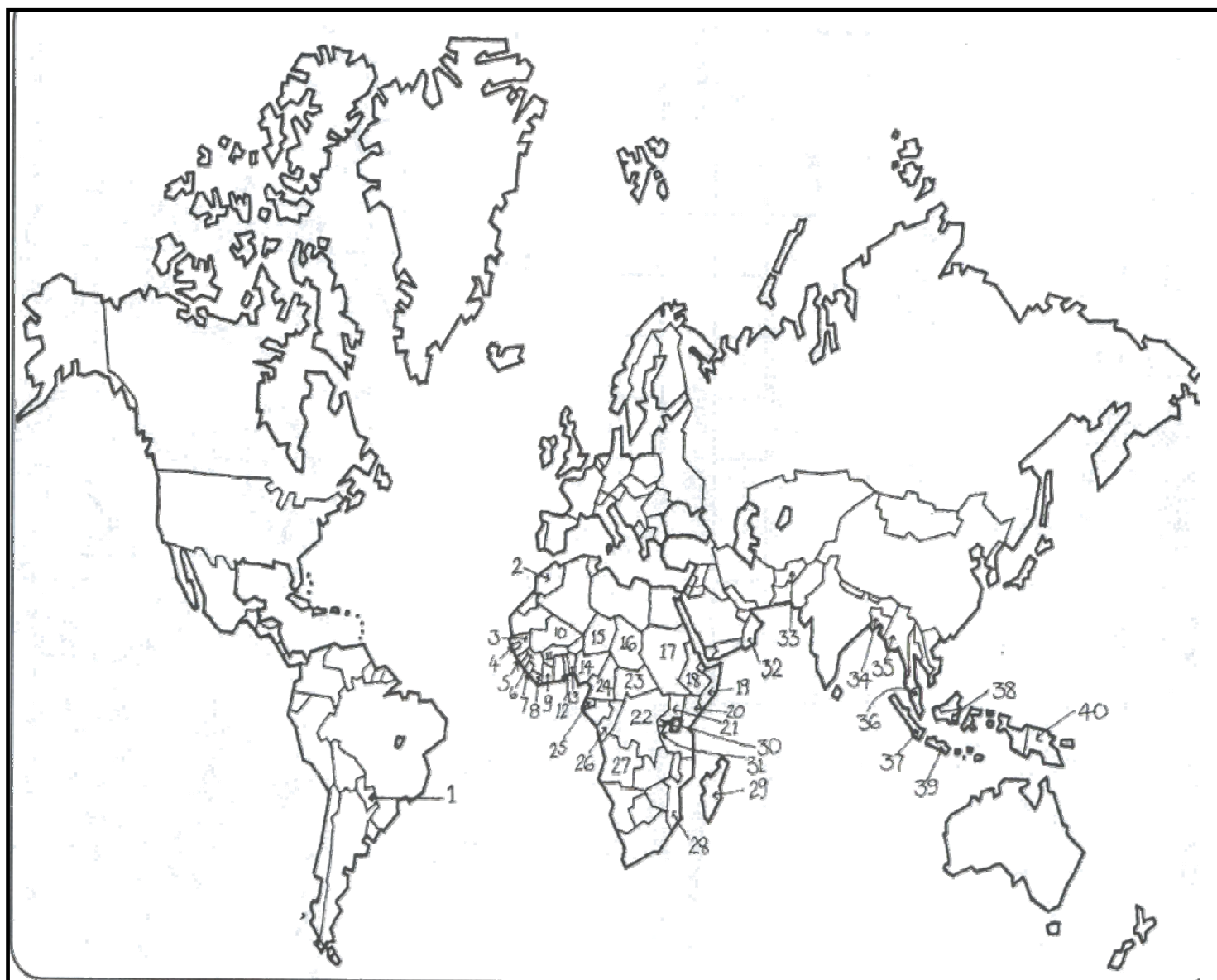
ΓΕΩΤΡΗΣΗ ΧΩΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΥΔΡΟΔΟΤΗΣΗ ΚΟΝΤΑ ΣΤΟ ΔΟΡΟΡΟ, Ακτή Ελεφαντοστού

Σε ολόκληρη την Αφρική η συλλογή νερού, είναι συνήθως δουλειά των γυναικών. Οι υδραυλικές γεωτρήσεις, εξοπλισμένες κατά κανόνα με χειροκίνητες αντλίες, αντικαθιστούν, σιγά-σιγά τα παραδοσιακά πηγάδια των χωριών και τα πλαστικά, στιλβωμένα, ή αλουμινένια δοχεία παραγκωνίζουν τις μεγάλες πήλινες στάμνες και τις νεροκολοκύθες που χρησιμοποιούνταν για τη μεταφορά νερού. Προερχόμενο από υπόγεια στρώματα, το νερό των γεωτρήσεων εγκυμονεί λιγότερους υγειονομικούς κινδύνους από ότι το νερό των παραδοσιακών πηγαδιών, που στο 70% των περιπτώσεων είναι ακατάλληλο για πόση. Σήμερα το 20% του παγκόσμιου πληθυσμού δεν έχει πρόσβαση σε πόσιμο νερό. Οι ασθένειες που οφείλονται στο ακάθαρτο νερό αποτελούν την πρώτη αιτία παιδικής θνησιμότητας στις αναπτυσσόμενες χώρες. Η διάρροια προκαλεί κάθε χρόνο το θάνατο 2,2 εκατομμυρίων παιδιών κάτω των 5 ετών.

Διαβάζοντας το πιο πάνω κείμενο διαπιστώνει κανείς ότι το δικαίωμα της πρόσβασης σε πόσιμο νερό δεν το έχουν όλοι οι πολίτες του κόσμου. Με τη βοήθεια ενός παγκόσμιου άτλαντα προσπαθήστε μαζί με την ομάδα σας να βρείτε και να σημειώσετε τις χώρες στις οποίες πολύ λίγοι άνθρωποι έχουν πρόσβαση σε πόσιμο νερό. Αφού συμπληρώσετε το χάρτη με τις χώρες συζητήστε τα πιο κάτω:

- σε ποιες ηπείρους βρίσκονται οι χώρες αυτές;
- σε ποια κατηγορία ανήκουν οι χώρες αυτές (αναπτυσσόμενες, αναπτυσσόμενες, βιομηχανικές χώρες;)
- για ποιους λόγους νομίζετε το πρόβλημα της μη πρόσβασης σε πόσιμο νερό εντοπίζεται κυρίως στις χώρες αυτές;

- ποια άλλα προβλήματα υπάρχουν στις χώρες αυτές τα οποία μπορεί να σχετίζονται με την έλλειψη πόσιμου νερού;
- ποια είναι τα προβλήματα που προκαλούνται από την έλλειψη πόσιμου νερού στις χώρες αυτές;
- πώς θα μπορούσαν οι αναπτυγμένες χώρες να βοηθήσουν τις χώρες αυτές;
- με ποιο τρόπο θα μπορούσε να αυξηθεί η ποσότητα του πόσιμου νερού στις χώρες αυτές;

Η συζήτηση των πιο πάνω ερωτημάτων μπορεί να γίνει με τη συνεργασία διαφόρων φορέων. Μπορείτε να επικοινωνήσετε με διάφορους διεθνείς οργανισμούς που εδρεύουν στον τόπο μας, και με αφορμή το πρόβλημα του

πόσιμου νερού να γίνει μια συζήτηση για την κατάσταση που παρατηρείται σε σχέση με το νερό παγκόσμια, με κύρια σημεία έμφασης:

- τις ανθρώπινες δραστηριότητες οι οποίες συμβάλλουν στη μείωση του πόσιμου νερού στον πλανήτη,
- τα προβλήματα που δημιουργούνται ή πρόκειται να δημιουργηθούν από την έλλειψη νερού,
- τα μέτρα που λαμβάνονται σε παγκόσμιο επίπεδο για την αντιμετώπιση του προβλήματος της έλλειψης πόσιμου νερού,
- τη νομοθεσία που ισχύει στην Ευρωπαϊκή Ένωση σε σχέση με το συγκεκριμένο θέμα

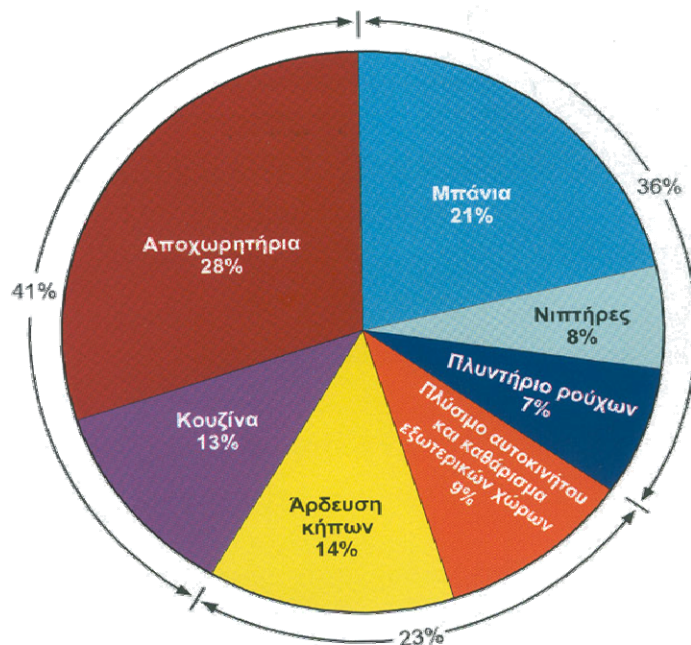
Χρήσιμες πληροφορίες σε σχέση με το θέμα μπορούν να σας δοθούν από την Υπηρεσία Περιβάλλοντος και από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 15

ΤΟ ΝΕΡΟ ΣΤΟΝ ΤΟΠΟ ΜΑΣ

Το υδατικό πρόβλημα στην Κύπρο δεν είναι πρόσφατο ούτε προέκυψε στις μέρες μας ως συνδεδεμένο πρόβλημα με τη γενικότερη περιβαλλοντική υποβάθμιση του πλανήτη. Από ιστορικά ευρήματα και από ανασκαφές εκείνο το οποίο προκύπτει είναι ότι το πρόβλημα του νερού στον τόπο μας χρονολογείται από αρχαιοτάτων χρόνων, απλά τις τελευταίες δεκαετίες εντάθηκε, ως αποτέλεσμα των κλιματικών αλλαγών και της υδατικής συμπεριφοράς των πολιτών, με αποτέλεσμα να προβάλλει ολοένα και εντονότερα η ανάγκη για λήψη μέτρων και αλλαγής συμπεριφορών, που θα συμβάλουν στην αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού. Η αλλαγή νοοτροπίας σε σχέση με τη χρήση του νερού στην καθημερινή μας ζωή αποτελεί το σημαντικότερο παράγοντα για την αντιμετώπιση του υδατικού προβλήματος στον τόπο μας.

Στο πιο κάτω διάγραμμα μπορείτε να δείτε τον Μέσο Όρο κατανάλωσης νερού στα νοικοκυριά του τόπου μας.

Τι παρατηρείτε σε σχέση με το πιο πάνω διάγραμμα;

Έχετε σκεφθεί πόσο νερό καταναλώνει η δική σας οικογένεια;

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται μερικές από τις καθημερινές μας δραστηριότητες σε ότι αφορά τη χρήση του νερού στο σπίτι μας. Επιπλέον, παρουσιάζεται ο μέσος όρος, κατανάλωσης νερού για κάθε φορά που προβαίνουμε στη συγκεκριμένη δραστηριότητα.

Για να μάθετε πόσο νερό καταναλώνει η οικογένεια σας σε μια βδομάδα συμπληρώστε τον πιο κάτω πίνακα.

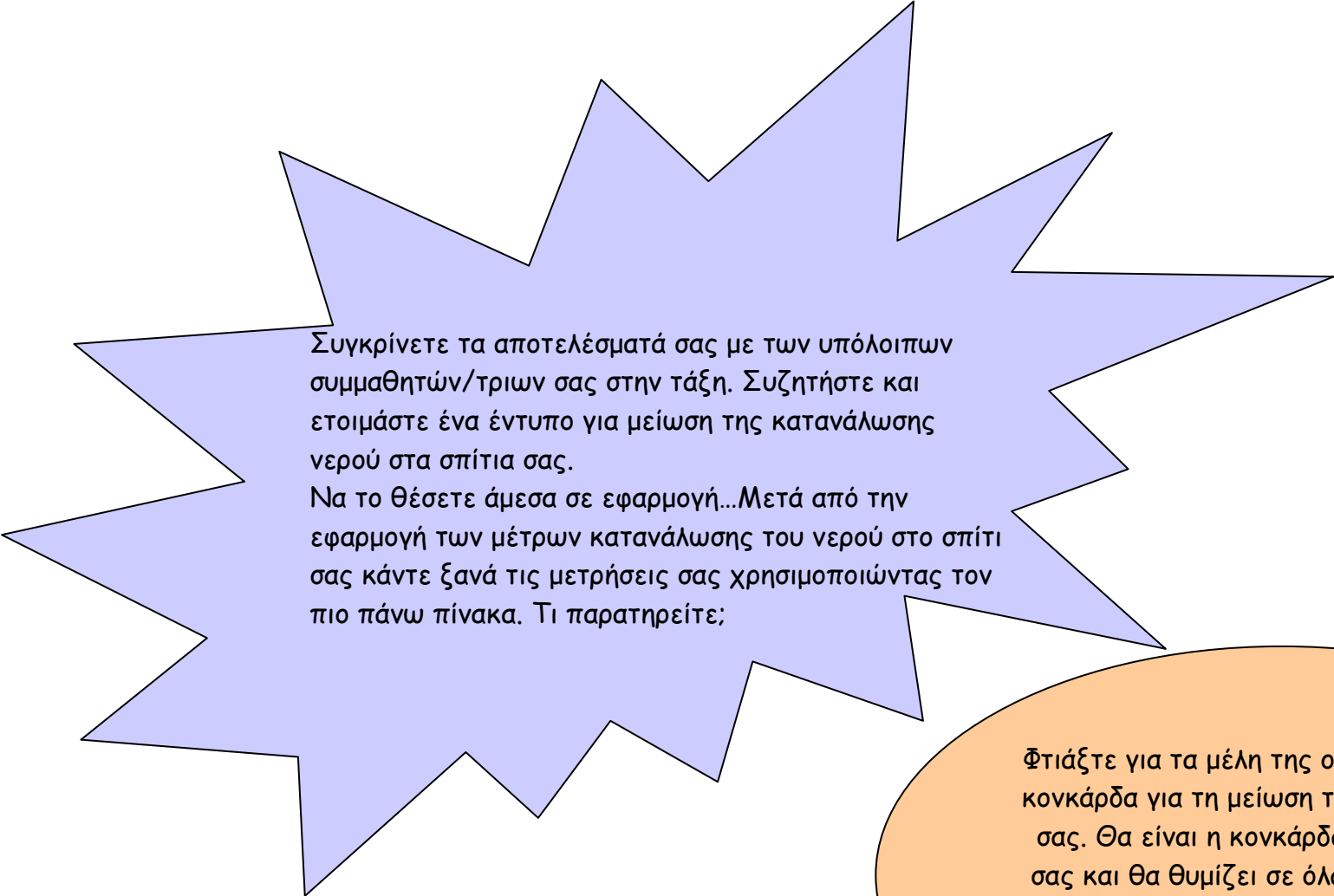
Μέρες	Δραστηριότητες	Μέσος όρος κατανάλωσης νερού κάθε φορά	Πόσες φορές τη μέρα επαναλαμβάνεται η κάθε δραστηριότητα ;	Ποσότητα νερού που καταναλώνεται κάθε μέρα για κάθε δραστηριότητα	Ποσότητα νερού που καταναλώνεται συνολικά για κάθε δραστηριότητα εβδομαδιαία
Δευτέρα					
	Καζανάκι τουαλέτας	10			
	Πλύσιμο χεριών	1			
	Πλύσιμο δοντιών	1			
	Μπάνιο	80			
	Ντους	30			
	Πλύσιμο ρούχων στο χέρι	5			

	Πλύσιμο με πλυντήριο	65			
	Πότισμα κήπου με λάστιχο	100			
	Πότισμα κήπου με ποτιστήρι	25			
Τρίτη	Καζανάκι τουαλέτας	10			
	Πλύσιμο χεριών	1			
	Πλύσιμο δοντιών	1			
	Μπάνιο	80			
	Ντους	30			
	Πλύσιμο ρούχων στο χέρι	5			
	Πλύσιμο με πλυντήριο	65			
	Πότισμα κήπου με λάστιχο	100			
	Πότισμα κήπου με ποτιστήρι	25			
Τετάρτη	Καζανάκι τουαλέτας	10			
	Πλύσιμο χεριών	1			

	Πλύσιμο δοντιών	1			
	Μπάνιο	80			
	Ντους	30			
	Πλύσιμο ρούχων στο χέρι	5			
	Πλύσιμο με πλυντήριο	65			
	Πότισμα κήπου με λάστιχο	100			
	Πότισμα κήπου με ποτιστήρι	25			
Πέμπτη	Καζανάκι τουαλέτας	10			
	Πλύσιμο χεριών	1			
	Πλύσιμο δοντιών	1			
	Μπάνιο	80			
	Ντους	30			
	Πλύσιμο ρούχων στο χέρι	5			
	Πλύσιμο με πλυντήριο	65			
	Πότισμα κήπου με λάστιχο	100			

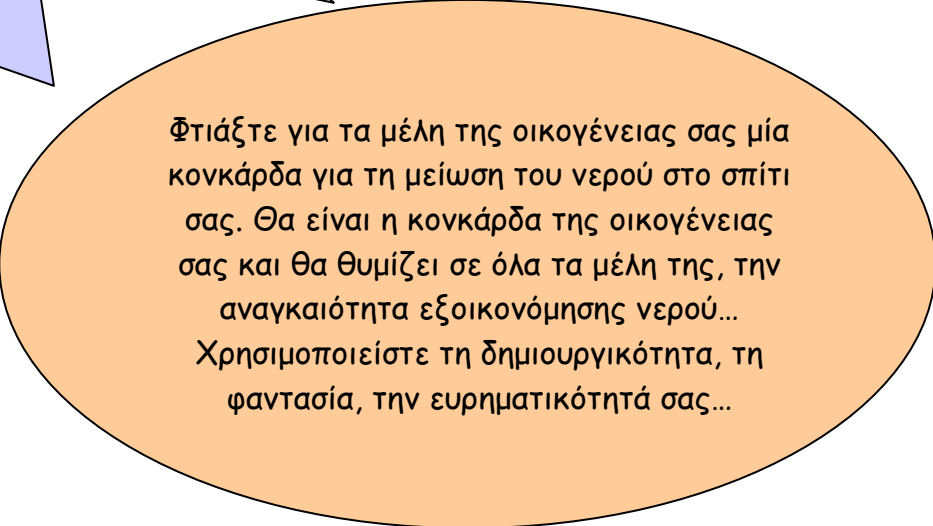
	Πότισμα κήπου με ποτιστήρι	25			
Παρασκευή	Καζανάκι τουαλέτας	10			
	Πλύσιμο χεριών	1			
	Πλύσιμο δοντιών	1			
	Μπάνιο	80			
	Ντους	30			
	Πλύσιμο ρούχων στο χέρι	5			
	Πλύσιμο με πλυντήριο	65			
	Πότισμα κήπου με λάστιχο	100			
	Πότισμα κήπου με ποτιστήρι	25			
	Σάββατο	Καζανάκι τουαλέτας	10		
Πλύσιμο χεριών		1			
Πλύσιμο δοντιών		1			
Μπάνιο		80			
Ντους		30			
Πλύσιμο ρούχων στο χέρι		5			

	Πλύσιμο με πλυντήριο	65			
	Πότισμα κήπου με λάστιχο	100			
	Πότισμα κήπου με ποτιστήρι	25			
Κυριακή	Καζανάκι τουαλέτας	10			
	Πλύσιμο χεριών	1			
	Πλύσιμο δοντιών	1			
	Μπάνιο	80			
	Ντους	30			
	Πλύσιμο ρούχων στο χέρι	5			
	Πλύσιμο με πλυντήριο	65			
	Πότισμα κήπου με λάστιχο	100			
	Πότισμα κήπου με ποτιστήρι	25			

Συγκρίνετε τα αποτελέσματά σας με των υπόλοιπων συμμαθητών/τριων σας στην τάξη. Συζητήστε και ετοιμάστε ένα έντυπο για μείωση της κατανάλωσης νερού στα σπίτια σας.

Να το θέσετε άμεσα σε εφαρμογή...Μετά από την εφαρμογή των μέτρων κατανάλωσης του νερού στο σπίτι σας κάντε ξανά τις μετρήσεις σας χρησιμοποιώντας τον πιο πάνω πίνακα. Τι παρατηρείτε;

Φτιάξτε για τα μέλη της οικογένειάς σας μία κονκάρδα για τη μείωση του νερού στο σπίτι σας. Θα είναι η κονκάρδα της οικογένειάς σας και θα θυμίζει σε όλα τα μέλη της, την αναγκαιότητα εξοικονόμησης νερού... Χρησιμοποιείστε τη δημιουργικότητα, τη φαντασία, την ευρηματικότητά σας...